

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

בס"ד

ת"א 13598-06-12 ואח' נ' סנו מפעלי ברונוס בע"מ ואח'
כב' השופט בכיר מנחם (מריו) קליין

התובעת:

פלונית

נגד

הנתבעים:

1. סנו מפעלי ברונוס בע"מ
2. הפניקס חברה לביטוח בע"מ
3. ש. שוורץ באר שבע בע"מ
4. אייאייג'י חברה לביטוח בע"מ
5. סטאקפלסט בע"מ
6. מדינת ישראל משרד הבריאות

נגד

צדדי ג':

1. ש. שוורץ באר שבע בע"מ
2. A.I.G. חברה לביטוח בע"מ
3. סטאקפלסט בע"מ
4. מדינת ישראל

פסק דין

רקע וטענות הצדדים

בפני תביעת נזיקין לפיצוי בגין נזקי גוף, שנגרמו לתובעת כתוצאה משימוש במותג "כיף - שעווה טבעית למיקרוגל" (להלן: "המוצר"). התביעה הוגשה בעילות על פי **פקודת הנזיקין (נוסח חדש)** [להלן: "פקודת הנזיקין"] וחוק האחריות למוצרים פגומים, התש"ס – 1980 (להלן: "חוק האחריות").

לטענת התובעת, ביום 21.2.2010, עת ביקשה להשתמש במוצר, חיממה את המוצר במיקרוגל בהתאם להוראות השימוש, ובעודה מוציאה את המוצר מהמיקרוגל, נפער חור בתחתית קופסת המוצר (להלן: "הקופסה / המיכל"), וממנו זלגה שעווה חמה ישירות על כף רגלה וגרמה לה לכוויה קשה.

המוצר נשוא תביעה זו, שווק כמותג פרטי, ע"י נתבע מס' 1 – סנו מפעלי ברונוס בע"מ (להלן: "סנו"), המבוטחת ע"י נתבעת 2. יצרנית השעווה הינה נתבעת מס' 3 – חב' ש. שוורץ בע"מ

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

בס"ד

ת"א 13598-06-12 ואח' נ' סנו מפעלי ברונוס בע"מ ואח'
כב' השופט בכיר מנחם (מריו) קליין

(להלן: "שוורץ"), המבוטחת ע"י נתבעת 4. המיכל/הקופסה המכילה את השעווה מיוצרת ע"י נתבעת 5 - סטאקפלסט בע"מ (להלן: "סטאקפלסט").
התובעת מבקשת לחייב את הנתבעים בנזקים, בין מכוח הוראות חוק האחריות ובין בעילות על פי פקודת הנזיקין.
הנתבעים מצדם, טוענים כי לא הוכח כל פגם בייצור השעווה או המיכל והנזק שנגרם – אם נגרם – הוא כתוצאה משימוש שאינו סביר ובניגוד להוראות היצרן.
לחילופין נשלחו הודעות צד ג' ע"י הנתבעים 1-2 כלפי: 1. שוורץ 2. AIG 3. סטאקפלסט כמו גם ע"י נתבעים 3-4, 5 ו- 6 כלפי: 1. סטאקפלסט, 2. מדינת ישראל.
בהודעה טוענים המודיעים שבאם תוטל איזה שהיא אחריות עליהן, יש להעבירה לכתפי צדדי ג' מכוח היותן אחראיות לאירוע ולנזקים המתוארים בכתב התביעה בשל רשלנותן ו/או חוסר זהירותן ו/או הפרת חובות חקוקות שבוצעו על ידן כפורט בהודעות צד ג' שנשלחו מטעם הצדדים. המודיעות טענו כי הנזקים הנטענים נגרמו ע"י דבר שבשליטתן הבלעדית של הצדדים השלישיים ו/או מי מטעמן – עקב אחריותן הישירה ו/או השילוחית לנזקים. המודיעות מוסיפות כי סבירה יותר המסקנה כי מי מטעמן לא נקט זהירות סבירה יותר מהמסקנה שהוא נקט זהירות סבירה.
לפיכך, המודיעות תובעות מן הצדדים השלישיים, כל חיוב שייפסק נגדן לרבות הוצאות משפט והפרשי הצמדה באשר הן תחויבנה.

גדרי המחלוקת העיקריים

1. **האם המוצר היה פגום?** האם הנזק נגרם כתוצאה מכשל בייצור המוצר כטענת התובעת, או לחלופין, כתוצאה מחימום יתר או שימוש שלא על פי הוראות היצרן כטענת הנתבעים.
2. **על מי תוטל האחריות לנזק שנגרם לתובעת?** ואיך, אם בכלל, יש לחלק את החבות בעניין הפיצוי בין הנתבעים.
3. **האם תהא ליצרן הגנה עפ"י חוק האחריות?**
4. **האם ניתן לייחס לניזוקה רשלנות תורמת?**

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

בס"ד

ת"א 13598-06-12 ואח' נ' סנו מפעלי ברונוס בע"מ ואח'
כב' השופט בכיר מנחם (מריו) קליין

5. מה אחריות המדינה, אם בכלל, בקשר לנזקיה של התובעת?
6. באם התביעה תתקבל, מה אחריותם, אם בכלל, של צדדי ג' כלפי הנתבעים?

טענות הצדדים

טענות התביעה

1. לטענת התובעת, היא נהגה להשתמש במוצר מסוג זה כל חודש במשך כ- 20 שנה. חימום המוצר נעשה תוך שימוש סביר לפי הוראות היצרן המצויות בגב האריזה. בקורות התאונה, היה זה השימוש השני במותג נשוא תביעה זו, אי לכך המוצר היה מלא כמחציתו. המסקנה העולה מן האירוע היא שהמוצר היה פגום ולא תקין מלכתחילה.
2. בנוסף האחריות על הנזק תהיה גם על יצרן של הרכיב שגרם לנזק ולא רק על יצרן המוצר המוגמר כאמור בסעיף 2(ב) לחוק. התובעת הפנתה גם לעדותו של מר חנן אנדרמן - המומחה לפלסטיקה מטעם נתבעת 5, אשר הגיע למסקנה כי עסקינן במוצר שאינו בטוח לשימוש (פרוטוקול מיום 25.2.18, עמודים 199, משורה 24 עד עמוד 200 שורה 2).
3. ב"כ התובעת המלומד, טוען כי נתבעת 1 כשלה בהתנהלותה בכך שלא הייתה מודעת כלל לתהליך הייצור ובדיקת איכות שנעשו למוצר אותו היא משווקת. לעניין זה הוא הפנה לעדותה של הגברת נירה חננאל – מנהלת מעבדת הפיתוח של חברת קוסמופארם בע"מ (חברת בת של סנו) (פרוטוקול מיום 12.2.18, עמוד 90, שורה 7-11 ובעמוד 91 שורה 2-3).
4. התובעת מציינת כי בשנת 2008 ניתן פס"ד נגד נתבעת 3 במקרה דומה, (ת"א (שלום תל אביב-יפו) 22358/05 מסיקה ענבל נ' ש. שוורץ בע"מ (27.05.2008) וכי מעדותה של הגברת נירה חננאל עולה כי היא היתה מצפה, שהנתבעת 3 תעדכן את נתבעת 1 אודות ממצאי פס"ד, מה שלא קרה מעולם (עמוד 100 שורה 21 בפרוטוקול מיום 12.2.18 וכן עמוד 101 שורות 10-13).
5. לטענת התובעת ניתן ללמוד מעדותו של מר רפי סט (מנכ"ל ובעליה של נתבעת 5) כי האחריות לבדיקת התאמת המוצר לאריזתו מצויה בידי יצרן המוצר המוגמר ולא על

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

בס"ד

ת"א 13598-06-12 ואח' נ' סנו מפעלי ברונוס בע"מ ואח'
כב' השופט בכיר מנחם (מריו) קליין

- יצרן המיכל. עוד עולה כי אין תו תקן למוצרים המיוצרים ע"י נתבעת 5, כאשר סטאקפלסט אינה בודקת את התאמת מוצריה לחומרים כאלו ואחרים.
6. לאחר שעומת מר סט עם העובדה שהשעווה מוזרקת למיכל בטמפ' 95 מעלות, ענה שמדובר בהליך לא תקין ואין הקופסה יכולה לעמוד בטמפרטורות כאלו אלא בטמפ' 40-50-60 מעלות בלבד, "70 גג" (עמ' 221 שורות 4-11 לפרוטוקול מיום 25.2.2018).
7. לעניין האחריות של מדינת ישראל, טוענת התביעה כי נתבעת זו, מעולם לא נקטה כל אמצעי זהירות למניעת תאונה כגון התאונה דנן. לא ביצעה כל בדיקה בטיחותית ו/או פיקוח כלשהו על תהליך הייצור בכלל, ועל ייצור הקשור למיכל בפרט כולל חוסר ידיעה לגבי קיומם של בדיקות איכות למוצר עצמו.
8. התובעת טענה כי המדינה עצמה עיניים מהסכנות הנובעות מייצור סוג זה של מוצר ואף נמנעה מלדרוש פעולות ופיקוח מהיצרנים עצמם.
9. עוד טענה התובעת כי נתבעת 6 לא פעלה לבדוק ולוודא שהוראות השימוש שעל גבי האריזה יהיו בטוחות וברורות, ובכך נמנעה מלמלא את תפקידה כמשרד ממשלתי האמון על בריאות הציבור.

טענות נתבעות 1-2

סוגיית מוצר פגום

1. ב"כ נתבעות 1,2 המלומד טען כי נתבעת 1 התקשרה עם שוורץ, לצורך ייצור המוצר נשוא התובענה כמותג פרטי, במטרה לחדור לשוק השעווה. בהתאם לכך, סנו רכשה את המוצר המוגמר מאת הנתבעת 3 אשר הינה בעלת רישיון, ניסיון ומוניטין ידוע בייצור מוצרים קוסמטיים. לטענתם, שוורץ היא זו שהייתה אחראית על תהליך הייצור מתחילתו ועד סופו לרבות רכישת הקופסאות מסטאקפלסט אריזת המוצר ואף קבלת רישיון השיווק ממשרד הבריאות.
2. עפ"י העדויות שנשמעו, תהליך מזיגת השעווה נעשה בטמפרטורה של 95 מעלות, לכן טענתה של התובעת כי האירוע קרה לאחר שהיא חיממה את השעווה לטמפ' 70 מעלות – לא אמינה. לו היה פגם במוצר כנטען, הרי שהוא היה מתגלה כבר בעת המזיגה של השעווה במפעל נתבעת 3.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

בס"ד

**ת"א 13598-06-12 ואח' נ' סנו מפעלי ברונוס בע"מ ואח'
כב' השופט בכיר מנחם (מריו) קליין**

3. מאחר והתובעת השתמשה במוצר בעבר, ולפי עדותה היא תמיד קוראת את ההוראות, דין טענותיה בדבר הוראות השימוש כפגם במוצר להידחות ובמיוחד כשההוראות היו ברורות ונהירות לה.
4. טרם ההתקשרות, עובדים מטעם נתבעת 1, ביקרו במפעל נתבעת 3 ובדקו כי קיים בו מערך אבטחת איכות מתאים. (פרוטוקול מיום 12.2.2018 עמוד 121 שורות 15-24 עד עמוד 122 שורות 1-4).
5. הטלת חובה על משווקים/מפיצים במסגרת דיני נזיקין ועוולת רשלנות לבצע בקרת איכות על מוצרים שלא הם מייצרים הינה חובה שמבחינה עסקית כלכלית ושיקולי מדיניות בלתי מתקבלת על הדעת שכן גורמים אלו מתקשרים עם יצרנים בדיוק לצורך זה. דינה של נתבעת 1 כ- PRIVATE LABEL ופעלה כחנות מפיצה, שהרי פעלה כמשווק סביר שעה שטרם ההתקשרות בדקה כי אצל נתבעת 3 מבוצעים הליכי בקרת איכות בהתאם לתקנים.
6. בנוסף, אין לתובעת עילה כלפי נתבעת 1 עפ"י חוק האחריות מאחר וקיים יצרן המוצר בארץ וזהותו ידועה על תווית המוצר. ככל שתתקבל טענת התובעת כי מדובר במוצר פגום, ברי כי הפגם במוצר (כשל בהזרקת הפלסטיק במהלך ייצור הקופסה או אי התאמתה לשעווה) יוטל על נתבעות 3 ו- 5 שייצרו את המיכל והחומר שבתוכו.
7. יתירה מזו, התובעת הצהירה כי קראה את ההוראות כפי שהיא נוהגת לעשות וכמו כן היה זה השימוש השני במוצר המדובר, כשאין מחלוקת שלא היתה כל בעיה בעת החימום הראשון שנעשה (פרוטוקול מ- 12.2.17 עמ' 87 שורה 16).

טענות נתבעים 3-4

1. הנתבעים 3-4 טענו כי גרסת התובעת באשר לנסיבות התאונה הינה בגדר עדות יחידה של בעל דין ואין לתת לה כל משקל. משהובהר כי במועד התאונה נכח עמה בן זוגה דאז, יש לזקוף לרעתה העובדה שלא הביאה אותו להעיד, שכן עדותו יכל לשפוך אור על נסיבות התאונה. התובעת מסבירה את החלטתה לא להביאו כעניין אישי הנוגע לאופן שבו היחסים הסתיימו והיא "לא רצת שום קשר איתו" הסבר שאינו משכנע כלל (פרוטוקול מיום 12.2.17 עמוד 32 שורות 1-7).

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

בס"ד

ת"א 13598-06-12 ואח' נ' סנו מפעלי ברונוס בע"מ ואח'
כב' השופט בכיר מנחם (מריו) קליין

2. עוד נטען כי מומחה הכימיה מטעם התביעה ציין כי התובעת חיממה את השעווה לטמפי של בין 70-80 מעלות וזאת בניגוד לעדות התובעת שדיברה על טמפי של 30 מעלות (עמ' 10 מול 14-28 לפרוטוקול הדיון מיום 7.9.17) כשברור שחימום בטמפרטורה של 30 מעלות לא היה גורם לתובעת לכוויה ובטח לא לכוויה בדרגה 2 כפי שנגרמה לה, מה גם שקופסת השעווה לא הייתה מלאה במועד התאונה.
 3. הנתבעת 1 ציינה כי האמור בסעיף 10 לתצהירו של נציג סטאקפלסט, מר רפי סט לא נכון. הנתבעת טענה כי קופסת הפלסטיק הצהובה נשוא התביעה יוצרה ונרכשה אך ורק מחברת סטאקפלסט שכן לקופסאות הפלסטיק שמכילות שעווה ומסופקות לחברת סנו בע"מ וממותגות כ- "כיק" יש צבע ייחודי (צהוב) המבדיל אותן מיתר הקופסאות שמסופקות למתחרים.
 4. נתבעת 3 טענה עוד כי פעלה בהתאם לרישיון משרד הבריאות וממילא, העובדה שהמסגרת האדומה אמורה למשוך את עיני הצרכן לקרוא את הוראות השימוש, אינה יכולה ליצור אחריות.
- יתירה מזו, לרישיון משרד הבריאות התקף למועד התאונה (שצורף לראיות הנתבעות) מצורפת תווית שחתומה על ידי משרד הבריאות ומאושר על ידי משרד הבריאות והיא תואמת את התווית שהותוותה על המוצר נשוא התביעה. בהתאם לעדותה של נציגת משרד הבריאות דבר זה נדרש על מנת למשוך את תשומת לב הרוכשים להנחיות השימוש.

טענות נתבעת 5 וצד שלישי 3

1. ראשית טען ב"כ נתבעת 5 המלומד כי סטאקפלאסט אינו הספק הבלעדי לתמרוק הנדון. לטענתו, על הקופסה שהועברה אליו לבדיקה לא הוטבע שם החברה כנהוג למוצרים ממפעלה.
2. בנוסף, סטאקפלאסט הינה יצרנית של אלפי אריזות וקופסאות לתעשיות שונות ואף זהות לחברות שונות. האריזות נבחרות ע"י הלקוח מהיצע קיים או מיוצרות עפ"י דרישתו להתוויות שימוש ספציפיות.
3. מאז שנת 2005 שוורץ רוכש אותו סוג של אריזה וללא שנדרשה התאמה מסוימת.
4. האריזה הנדונה נמסרה לבדיקה שטחית במשרדו של ב"כ סטאקפלסט בנוכחות התובעת שסירבה להעבירה לבדיקה יסודית שלא בנוכחותה.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

בס"ד

ת"א 13598-06-12 ואח' נ' סנו מפעלי ברונוס בע"מ ואח'
כב' השופט בכיר מנחם (מריו) קליין

5. ניקוי שאריות השעווה שניתן היה ללמוד מהן על הטמפרטורה שחוממה פוגעת בעיקרון כלל הראיה הטובה ביותר ופועל לרעת התובעת.

טענות נתבעת 6 וצד שלישי 4

1. ב"כ משרד הבריאות המלומד טוען, כי אין מחובתו ומעולם לא פיקח על איכות מכלי התמרוקים, בהתאם להוראות **חוק הפיקוח על מצרכים ושירותים, תשי"ח-1957, וצו הפיקוח על מצרכים ושירותים (תמרוקים) תשל"ג-1973**, שכן פיקוח המדינה נוגע רק בענין הפורמולציה וההתוויות על גבי האריזה. מומחיות אנשי המקצוע במחלקת התמרוקים שבמשרד הבריאות היא רוקחות ובבדיקות ניתן הדגש על השפעת התמרוק על גוף האדם, תוך בחינת השימוש לו מיועד התמרוק.
2. במסגרת הבקשה לרישיון התמרוק, אשר הוגשה ע"י נתבע מס' 3 הוגשה גם הצעה להתוויות על גבי הקופסה, אשר נוסחה ע"י חברת שוורץ. משרד הבריאות אישר את ההתוויה אשר מתייחסת בין היתר, לאופן החימום והשימוש במוצר. בסעיף 7 לסיכומי המדינה צוין שלעניין בטיחות מרכיבי התמרוק, מוודא המשרד כי הפורמולציה לה מתבקש הרישיון, מכילה חומרים המותרים לשימוש בתמרוקים וכן את ריכוז החומרים המותר.
3. רישיון התמרוק נעשה ללא בחינת האריזה. אין באחריות המשרד לבצע בדיקות לעניין המכלים. בדיקות אלו הינן באחריות היצרן והמשווק וכן באחריות מכון התקנים בנסיבות הרלבנטיות.
- אישור התווית לצורך הענקת הרישיון מתייחס רק בכך שאין בתיאור ובסימון התמרוקים כדי לייחס למוצר סגולה רפואית. וכי נרשמות הערות אזהרה מתאימות לתמרוק.
4. לאור האמור לעיל, על בית משפט לקבוע שהמדינה הינה רק גורם מפקח ואין היא מעורבת בתהליך הייצור או השיווק או אחראית לכך. לדעת המדינה- תיאור הדברים מתיישב עם המסקנות הבאות:
 - א. התובעת לא מילאה אחר ההוראות - היה חימום יתר.
 - ב. פגם בתהליך ייצור המוצר הוא שגרם לחור ולדליפת השעווה ולא הוראות השימוש ו/או האזהרות על גבי המוצר.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

בס"ד

ת"א 13598-06-12 ואח' נ' סנו מפעלי ברונוס בע"מ ואח'
כב' השופט בכיר מנחם (מריו) קליין

דיון והכרעה

נסיבות האירוע

התובעת בתצהירה פירטה כדבעי את השתלשלות העניינים שהביאו לפציעתה (סעיפים 3-6 לתצהיר מיום 22.3.2016) היא נחקרה שתי וערב על ידי כל הצדדים ועמדה בחקירות בצורה מעוררת אמון, כך למשל בעדות התובעת בפרוטוקול מ- 12.2.17, עמ' 87 שורה 16, נאמר:

"ת. אני תמיד מציצה בהוראות.

ש. את תמיד קוראת ואני מניח שפעלת בכל הפעמים האחרות גם פעלת

בהתאם להוראות, זה נכון?

ת. נכון.

ש. את יכולה לאשר את זה?

ת. נכון"

עדותיה של התובעת הייתה קוהרנטית ואמינה בעיניי. הסתירות עליהן הצביעו ב"כ ההגנה (למשל בסעיף 10 לסיכומי נתבעות 3-4) מינוריות, לא מהותיות ואינן פוגעות באמינות התובעת. תיאור הדברים שלה מתיישב עם המסקנות הבאות:

1. הוראות השימוש לוקות בחסר וכתוצאה מחימום יתר השעווה הגיעה לטמפרטורה מסוכנת לכוויות.
2. פגם בהליך ייצור המוצר הוא שגרם לחור ולדליפת השעווה ולא הפרת הוראות השימוש ו/או האזהרות על גבי המוצר.

עדות יחידה של בעל דין

הנני דוחה את טענת ההגנה על כי המדובר בעדות יחידה של בעל דין שאין לתת בה אמון. העובדה שהתובעת יכלה להביא עדות חיצונית שתתמוך בגרסתה, אינה יכולה לאיין את תביעתה. כך העידה התובעת בקשר להימנעות מהבאת בן זוגה לשעבר כעד במשפט (פרוטוקול מיום 12.2.17, עמוד 32 שורות 1-7):

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

בס"ד

ת"א 13598-06-12 א ואח' נ' סנו מפעלי ברונוס בע"מ ואח'
כב' השופט בכיר מנחם (מריו) קליין

"עו"ד צ'פניק : רק שנייה, תכף נשמע את הסיבה אני רוצה להמשיך את השאלה, בעצמך את אומרת שהוא היה עד לצרחותייך והוא אפילו שטף את רגלך ואני שואל מדוע לא דאגת לזמנו לבית המשפט.

עדה, פלונית : אחרי כל הסיפור נפרדנו בערך 3 חודשים אחרי קרות האירוע נפרדנו, והמערכת יחסים הייתה מאוד מאוד מתוחה, מאוד לא נעימה, זה נגמר רע מה שנקרא.

עו"ד צ'פניק : כן.

עדה, פלונית : ולא שמחתי, לא ידעתי אם הוא ירצה את העדות יבוא לא יבוא, לא רציתי..."

ובהמשך (עמוד 33, שורות 4-10):

"עדה, פלונית : בעיניי יש קשר. בין מערכת היחסים המורכבת שהייתה ואיך שהיא הסתיימה לבין זה שאני רוצה המשכיות איתו, וכו'. לא רציתי שום קשר איתו.

עו"ד צ'פניק : האם את חוששת שאם הוא יגיע לפה האם את חוששת שהוא לא יאמר את האמת על הדוכן?

עדה, פלונית : לא.

עו"ד צ'פניק : הוא יאמר את האמת נכון?

עדה, פלונית : כן."

(ובהמשך בשורות 21-23):

"עדה, פלונית : אתה רוצה תביא אותו.

עו"ד צ'פניק : החלטה אישית אני לא מתווכח עם החלטות אישיות.

עדה, פלונית : תזמין אותו.

עו"ד צ'פניק : טוב זה נראה עוד מה נעשה איתו....."

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

בס"ד

ת"א 13598-06-12 ואח' נ' סנו מפעלי ברונוס בע"מ ואח'
כב' השופט בכיר מנחם (מריו) קליין

התרשמתי מעדות התובעת כי תשובותיה היו כנות ואמיתיות. התובעת בחרה לא להזמין את בן זוגה דאז ממניעיה האישיים שמובנים. היא חזרה והציעה לב"כ נתבעת 3 להזמין אם ברצונו בכך. ויותר מכך, לשאלת החוקר, היא לא היססה וחשפה את שמו של בן זוגה דאז (פרוטוקול מיום 12.2.2019 עמוד 31, שורות 22-27).
אי לכך, אינני מקבל את טענת נתבעת 3, כי ראוי לזקוף את אי הבאתו לעדות לחובתה של התובעת. אם ב"כ נתבע 3 חשב שיהיה זה נכון לזמנו כדי לשפוך אור על נסיבות האירוע ולהביא לגילוי האמת, הרי שיכל לעשות כן, ואם לא עשה זאת אין לו אלא להלין על עצמו.

סוגיית הפגם במוצר

משקבעתי שהתובעת לא ביצעה שימוש שלא על פי הוראות היצרן, נותר לקבוע האם היה פגם במוצר והאם הנזק נגרם כתוצאה מכשל בייצור המוצר.
המסגרת הנורמטיבית שיש להיזקק לה הוא **חוק האחריות**. אני מסכים עם ב"כ התובעת המלומד על כי המוצר נכנס להגדרה המצויה בסעיפים 3(א)(1) ו-3(א)(2) לחוק וכתוצאה מכך נטל ההוכחה במקרה זה רובץ על היצרן בעקבות נזק הגוף שנגרם לתובעת.

הגדרת מוצר בסעיף 1 לחוק האחריות:

"המוצר" – לרבות רכיב ואריזה של מוצר, מוצר המחובר למקרקעין, ובנין;
ובענינו, המוצר כולל את המיכל - "הקופסה" ואת החומר שבתוכו - "השעווה".

על פי סעיף 3 לחוק האחריות:

3. (א) מוצר הוא פגום בכל אחת מאלה:

- (1) מחמת ליקוי בו הוא עלול לגרום נזק גוף;
- (2) בנסיבות הענין נדרשות אזהרות או הוראות טיפול ושימוש מטעמי בטיחות והן לא ניתנו או שאינן מתאימות בהתחשב בסכנה הכרוכה במוצר.
- (ב) חזקה שהמוצר היה פגום אם נסיבות המקרה מתיישבות יותר עם המסקנה שהיה פגום מאשר עם המסקנה שהיה תקין.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

בס"ד

ת"א 13598-06-12 ואח' נ' סנו מפעלי ברונוס בע"מ ואח'
כב' השופט בכיר מנחם (מריו) קליין

מצאתי כי המוצר כשלעצמו הינו בגדר "מוצר פגום" כהגדרתו בסעיף 3 (א), ומתקיימת החזקה שבסעיף 3 (ב) לחוק האחריות שכן נסיבות המקרה מתיישבות יותר עם המסקנה שהמוצר היה פגום, והנתבעות לא הרימו את הנטל המוטל עליהן להוכיח שהמוצר היה תקין כשיוצר ושווק לתובעת.

ייתכן כי התובעת ניזוקה גם עקב רשלנותה התורמת ועל כך אדון בהמשך. אולם גם בעניין זה, יש לקחת בחשבון את החוסר והליקוי לטעמי באזהרות השימוש על גבי המוצר (ראה לעיל הדיון בעמידות המיכל לטמפרטורות גבוהות והתאמתו לחימום במיקרוגל).

גב' נירה חנניאל – כימאית מנהלת מעבדות פיתוח בחברת קוסמופארם-סנו העידה כך (הפרוטוקול מיום 12.2.2019 עמוד 87 שורות 31-8):

ש": מה קורה, מה התפקיד שלכם במוצרי private label?
ת: לפיתוח כמעט ואין תפקיד. מי שיוצר קשר עם אותה חברה זה איש שיווק, שהוא אחראי על המותג עצמו. זה איש שיווק שזה קשור אליו, הוא אחראי על המותג, הוא לוקח את המוצרים, הוא בודק, הוא בדרך כלל רואה לפי מוצרים שיש בשוק אז הוא רואה אותם. יוצר קשר עם החברה, לוקח דוגמאות, מנסה אותם, מחלק אותם לפחות, דוגמאות שהוא מקבל מהם לפחות ל-40-30 נסיינים, מקבל פידבקים ועל סמך הפידבקים אנחנו ממשיכים בתהליך. זאת אומרת במידה והאיש שיווק אומר שזה בסדר אנחנו ממשיכים בתהליך. זאת אומרת הולכים פיזית למפעל, מה שעשינו, פיזית למפעל לראות את מערך אבטחת האיכות שלו, לראות את המפעל עצמו, את קווי הייצור, לראות את הניירת אם יש לו איזו ובמקרה הזה יש להם איזו, את כל האישורים הרלבנטיים ורק אז כשהכל, כשזה נראה על פניו תקין, כולל שאלות אפילו ואם היה תלונות ובמוצר הספציפי הזה אם היה תלונות ומה המצב. במידה והכל בסדר כמו שהיה פה, ממשיכים לשלב הבא שהם מוציאים את הרישיון. כי לנו זה לא הרישיון שלנו, זה מוצר שלהם. מקום הייצור גם שלהם, הפורמולה היא שלהם. אז את הרישיון והכל הם מוציאים וזהו, ומתחילים בייצור"

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

בס"ד

ת"א 13598-06-12 ואח' נ' סנו מפעלי ברונוס בע"מ ואח'
כב' השופט בכיר מנחם (מריו) קליין

בנקודות דלעיל, עדותה של גב' חנניאל היתה קוהרנטית ואמינה בעיניי.
לדעתי, הפגם במוצר שייתכן ונוצר עקב הזרקת הפלסטיק במהלך ייצור הקופסה או אי
התאמתו ועמידותו לחומר המאוחסן בתוכו- השעווה, יוטל בעיקר על נתבעות 5 ו- 3 שייצרו
את המיכל והמוצר בתוכו.

הטענות כי לו היה פגם במוצר הרי שהוא היה מתגלה כבר בעת המזיגה של השעווה אצל
מפעל נתבע 3, דינן להידחות מאחר ופגם יכול להיווצר במספר מוצרים ולא בפס מוצרים
שלם, מה גם שלמיטב הבנתי לא נבחנה עמידות הקופסה בטמפרטורה גבוהה אשר בה
מוזרקת השעווה למיכל 95 מעלות כאשר עפ"י עדותו של מר סט הטמפרטורה המקסימלית
הראויה היא 70 מעלות.

לגבי טענת חימום היתר, סבורני כי הכשל מתהווה עם הזמן ובחימום חוזר, ולכן היה ראוי
לעשות בקרת איכות לאחר מספר שימושים ובטמפרטורות גבוהות המגלמות טעות אנוש או
טמפרטורות שונות בחימום במיקרוגל, שהרי אין התוויה ברורה לגבי טמפרטורה של כל
מכשיר ומכשיר וגם אי אפשר לספק הוראות חימום בטמפרטורה זו או אחרת.

לטעמי, הגיוני הדבר מאחר וקופסה נרכשת לשימוש רב פעמי הרי שנדרשת בקרת איכות
הבוחנת מצבים של חימום ייתר כתוצאה משימוש חוזר תכוף או לפרקים.

לגבי הוראות השימוש שעל גבי המוצר כפגם, אני סבור כי ראוי היה להוסיף אזהרה בכיתוב
אדום בולט המזהירה מסכנה לכוויות במקרה של חימום יתר שיגרום לשעווה רותחת.

טענת הנזק ראייתי

אני מקבל את טענת ההגנה על כי התובעת גרמה לנזק ראייתי כאשר ניקתה את שאריות
השעווה מהקופסה ולא אפשרה בחינת הקופסה במצבה בסמוך לאירוע. עם זאת, אינני סבור
שהתנהלות זו של התובעת יכולה לאיין את זכאותה לפיצוי על פי התביעה אלא שנוק ראייתי
זה יש לשקלל במסגרת האשם התורם של התובעת שתפחית את הפיצוי המגיע לה בסך הכל.

סוגיית האחריות לנזק

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

בס"ד

ת"א 13598-06-12 א ואח' נ' סנו מפעלי ברונוס בע"מ ואח'
כב' השופט בכיר מנחם (מריו) קליין

בעדותו של מר שוורץ – נתבע 3 (פרוטוקול מיום 25.2.18 עמוד 75 שורות 9-2, 24-13 ועד
עמוד 76 שורות 12-1) נאמר:

ש'': אני מקריא לך מה שהוא כתב. אני עוד לא חקרתי אותו, אני לא ידוע
מה הוא יגיד. אבל הוא כתב – האחריות לבדוק את התאמת האריזה
לתכולתה מוטלת על יצרן המוצר הארוז בה, ולא על יצרן אריזת
הפלסטיק.

ת: מקובל.

ש'': מסכים עם זה?

ת: מקובל בחלק גדול מהעניין, כמובן מתוך מודעות שלו למה זה מיועד.

.....

ת: הבדיקה הראשונית. הדגם אב שאישרנו. אני לא אמור לבדוק כל
השנים. מה פתאום? אחרת אין יחסי עובד-ספק. אני אבדוק את
הספק שלי נון סטופ?

ש'': אז אתה לא בודק אותו נון סטופ.

ת: לא. פעם בשנה אני יכול לקחת צנצנת ולבדוק אותם. ואם יש אירוע
חריג, אני כן מתעקש ועושה בדיקה יותר מקיפה. אני לא אהיה
מסוגל, שום ספק לא עושה את זה.

ש'': טוב, בסדר.

ת: אני בודק תוך כדי וידוא שהצנצנת תקינה, אני בודק את הוויזואליות,
שהצנצנת לא שבורה. אני בודק כל מה שיכול להיות הגיוני. אחרת
אני צריך מערך שלם של צוות בודק.

ש'': תגיד לי, אתה היית מצפה מסטאקפלסט אם כך, לעשות את
הבדיקות האלה ברוטינה השגרתית שלהם?

ת: זה מה שמקובל בדרך כלל. מקובל שהספק יבדוק את התוצרת שלו,
למה שהוא נותן. הוא יודע למה זה מיועד.

ש'': אתה מקבל או קיבלת או חושב שאתה צריך לקבל מסטאקפלסט
איזה שהוא אישר שהם אכן עושים את הבדיקות הרוטיניות האלה,
שהם עם היד על הדופק אחרי כל ייצור של,

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

בס"ד

ת"א 13598-06-12 ואח' נ' סנו מפעלי ברונוס בע"מ ואח'
כב' השופט בכיר מנחם (מריו) קליין

ת: תראה, אני עובד מול ספקים של מה שנקרא מהשורה הראשונה, שנחשבים שברמת האמינות שלהם והאספקה שלהם. חברות מיומנות במקצועם. אני לא עובד עם חאפרים. גם לא אמרתי את זה. שלא ישתמש חלילה שאתם עובדים עם חאפרים. חס וחלילה.

לגבי האפשרות שהקופסה נקנתה מספק אחר ולא מסטאקפלסט, העיד מר שוורץ (פרוטוקול מיום 25.2.18 עמוד 77 שורות 9-23):

ש: תגיד לי, במוצר הזה יכול להיות שרכשתם חברה אחרת חוץ מסטאקפלסט?

ת: אין צ'אנס. מכמה סיבות. 1. כל הפרויקט הזה התחיל רק מסטאקפלסט. זה צבע מיוחד מאד. אנחנו לא עושים בו שימוש לאף אחד אחר.

ש: אתה יודע שישנה טענה.

ת: אני יודע הכל. קראתי. מעבר לכך, הרשיון הגיע ב-23 ליוני 2008, במקביל גם נכנסה הזמנת רכש לסטאקפלסט, ואם ניקח את כל הכמויות שנמכרו עם כל מה שיצא לסנו, זה אחד לאחד. דבר שלישי, יש לי צילום של צנצנת של יצרן חילופי שהיה מייצר בזמנו צנצנת דומה. התבנית היא שונה לחלוטין. אני יכול להראות לכם את התמונה.

ש: זאת אומרת, אין לך שום ספק,

ת: אין שום סיכוי. אין לי צל של ספק. כי זה פרוייקט גם שנעשה רק מולם.

מר שוורץ הודה - כיצרן שעווה המספק שעווה מאותה פורמולה למותגים שונים - שהחומר מספיק למספר שימושים ועל כן מיועד לחימום רב פעמי (פרוטוקול מיום 25.2.18 עמוד 82 שורות 13-2).

בסעיף 1 (הגדרות) לחוק האחריות-צויין בהאי לישנה:

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

בס"ד

ת"א 13598-06-12 ואח' נ' סנו מפעלי ברונוס בע"מ ואח'
כב' השופט בכיר מנחם (מריו) קליין

**"יצרן" - אדם העוסק למטרות מסחריות בייצור מוצרים או בהרכבתם,
לרבות –**

**(1) המציג עצמו כיצרן של מוצר במתן שמו או סימנו המסחרי או בכל דרך
אחרת;**

(2) יבואן שייבא לישראל למטרות מסחריות מוצר שיוצר בחוץ לארץ;

**(3) ספק של מוצר שהיצרן שלו בארץ או היבואן שלו אינם ניתנים לזיהוי
על פניו;**

"ייצור" - יפורש בהתאם להגדרת "יצרן";

"מוצר" - לרבות רכיב ואריזה של מוצר, מוצר המחובר למקרקעין, ובנין;

"נזק גוף" - מוות, מחלה, פגיעה או ליקוי גופני, נפשי או שכלי."

סבורני כי כל אחד מהנתבעים אחראי לפצות את הניזוקה (כפי שיפורט בהמשך) - שהרי
שהאחריות מוטלת על היצרן ולא משנה אם הוא אשם בפגם שנוצר או לא, כמו כן **האחריות
חלה גם על יצרן הרכיב** שגרם לנזק ולא רק על יצרן המוצר המוגמר כאמור בסעיף 2(ב)
לחוק.

נתבעת 1 תיחשב כ"יצרן" בשל היות המותג הפרטי על שמה – כמוגדר בסעיף 1(1) לחוק
האחריות "... המציג עצמו כיצרן של מוצר במתן שמו או סימנו המסחרי או "בכל דרך
אחרת".

נתבעות 3 ו- 5 מוגדרות כ"יצרן" בתוקף הגדרת "מוצר" בחוק: **לרבות רכיב ואריזה של
מוצר.**

סוגיית ההגנות שבחוק האחריות

הנתבעות ביקשו להסתמך על ההגנות שבחוק האחריות (למשל בסעיפים 47-50 לסיכומי
נתבעות 3-4, סעיף 47 לסיכומי נתבעות 1-2). מכאן עלינו לבדוק האם תהא ליצרן הגנה
כזו.

בסעיף 4 לחוק האחריות נקבע בהאי לישנה:

"(א) בתובענה לפי חוק זה לא תהא ליצרן הגנה אלא באחת מאלה:

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

בס"ד

ת"א 13598-06-12 ואח' נ' סנו מפעלי ברונוס בע"מ ואח'
כב' השופט בכיר מנחם (מריו) קליין

(1) הפגם שגרם לנזק נוצר אחרי שהמוצר יצא משליטתו; הוכיח היצרן שהמוצר המסוים עבר בדיקות בטיחות סבירות לפני שיצא משליטתו, חזקה שהנזק נגרם לנפגע על ידי פגם שנוצר לאחר מכון;

(2) לפי רמת ההתפתחות המדעית והטכנולוגית שהייתה בעת שהמוצר יצא משליטתו, לא יכול היה היצרן לדעת שמבחינת התכנון לא עמד המוצר ברמת הבטיחות הסבירה;

(3) המוצר יצא משליטת היצרן שלא מרצונו, והוא נקט באמצעים סבירים למניעת יציאתו משליטתו, ולהזהרת הציבור הנוגע בדבר מפני הסיכון הכרוך במוצר;

(4) הנפגע ידע על הפגם במוצר ועל הסיכון הכרוך בו, וחשף עצמו מרצון לסיכון זה.

(ב) לא תהיה זו הגנה ליצרן שהתרשלות הנפגע תרמה לגרימת הנזק, אולם אם נהג הנפגע בהתרשלות חמורה, רשאי בית המשפט להפחית את סכום הפיצויים בהתחשב במידת התרשלותו.

לטעמי נתבעת 5 התרשלה בהתנהלותה בכך שלא ניתן מענה לטענות שהועלו על ידי נתבע 3 כפי שיפורט לעיל. רשלנות זו גוברת לאור מספר המקרים שדווחו כתלונות על כוויות כמצויין בהתכתבות האי מיילים בין עליזה סגל (סטאקפולסט) לעוזי שוורץ מהתאריכים: 16.11.2010, 28.10.2010, 11.8.2010 (סביר להניח שלא כל מי שנכווה טרח להתלונן ויותר מכך להגיש תביעה בעניין).

על כן לכאורה די בכך על מנת לקבוע כי לא עומדת לנתבעים 1, 3 ו-5 ההגנה הקבועה בחוק האחריות.

המיכל צריך להיות עמיד בחימום יתר הן בשל הכמות שבו שהינה כמות למספר שימושים והן בשל השונות בדרגות החימום במיקרוגל, אשר לא ניתנים לצפייה ואזהרה מראש – במסגרת הוראות השימוש שהיו קיימות על המוצר.

עם זאת, אני סבור שלנתבעות עומדת הגנה טובה בקשר לנזק ראייתי כאמור לעיל. בהצגת המיכל ללא השעווה ושלא בסמוך לאירוע, נפגמה יכולתן של הנתבעות להדוף את טענת התובעת להוכיח כי המוצר אינו פגום.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

בס"ד

ת"א 13598-06-12 ואח' נ' סנו מפעלי ברונוס בע"מ ואח'
כב' השופט בכיר מנחם (מריו) קליין

לטענת התובעות, התובעת והמודיעה לצד שלישי, לא צירפו אסמכתא לזהות יצרנית אריזת המוצר/קופסת השעווה נשוא התביעה. והאריזה הנדונה נמסרה לבדיקה שטחית במשרדו של ב"כ סטאקפלסט בנוכחות התובעת שסירבה להעבירה לבדיקה יסודית שלא בנוכחותה. בעניין זה סבורני שאין בעובדה שהתובעת לא רצתה להעביר את הקופסה לבדיקה יסודית שלא בנוכחותה, להוסיף או לגרוע מטענותיה.

- מתצהיר עדות ראשי של מר רפי סט אחד הבעלים ומנכ"ל של נתבעת 5, עולה כי:
- א. האריזות הנמכרות ע"י סטאקפלסט נבחרות ע"י הלקוח מהיצע קיים או מיוצרות ללקוח עפ"י התוויות מיוחדות לדרישתו.
 - ב. האחריות לבדיקת התאמת האריזה (הקופסה) לתכולתה, מוטלת על יצרן התכולה. (לטענה זו אין איזכור בסיכומי נתבעת 5 ונראה שהיא נסוגה ממנה).
 - ג. מאז שנת 2005 ועד היום, שוורץ רוכשים את אותו סוג של אריזות פלסטיק מסטאקפלסט (לאחר שהתגלו כשלים באריזה הקודמת) וללא דרישה להתאמה מסוימת. בטרם המעבר לכלי הנוכחי, נדרשה סטאקפלסט ע"י שוורץ, לכלי שיעמוד בטמפרטורות גבוהות מאוד. בניגוד למתחריהם שמזריקים בטמפי קרה.
 - ד. בסעיף 6 לתצהירו, הוא מציין שחברת שוורץ פנתה אליו רק בקשר ל- 4 תלונות שהגיעו לחברה לאחר שימוש במיליוני קופסאות לאורך השנים ולאחר 12 שנות שימוש בסוג זה של אריזות.
 - ה. בעקבות התלונות, הקופסה "הפגומה" – הותכה ונשלחה לבדיקת מעבדה אצל נתבע 5, שממנו נמסר כי לא היה כשל בייצור, וכי הקופסה תאמה את האפיון שנדרש.

עיון בהתכתבות האי מיילים בין עליזה סגל (סטאקפלסט) לעוזי שוורץ (מהתאריכים: 11.8.2010, 28.10.2010, 16.11.2010) מעלה שסטאקפלסט הייתה מודעת לדרגת החום הגבוהה וכמו כן התבקשה למצוא פתרון אריזה שיתאים לאופן הזרקת השעווה בטמפרטורות גבוהות. (מוצגים לראיות כנספח ב1 לתצהירו של מר רפי סט -סטאקפלסט שהוגש לביהמ"ש ב 11.1.2017)

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

בס"ד

ת"א 13598-06-12 ואח' נ' סנו מפעלי ברונוס בע"מ ואח'
כב' השופט בכיר מנחם (מריו) קליין

בזיקה לקבלת התלוות, ביקש שוורץ מסטאקפלסט (אי-מייל מיום 11.8.2010): **"הייתי מצפה שתעשו איזשהו בדק בית ותראו אם משהו השתנה אצלכם או אני לא יודע מה אבל לנסות להבין מה קרה פתאום"**.

מהתכתבות זו ניתן לראות ששוורץ פעל לבדיקת הכשל אם קיים באריזת המוצר, יידע את הספק סטאקפלסט, שממנו רכש את האריזה, ואף חברת סטאקפלסט הייתה מודעת לכך. מסקנתי, לאור הראיות והעדויות דלעיל היא שהקופסה נשוא דיונינו יוצרה וסופקה לשוורץ ע"י סטאקפלסט.

מאידך, ממכתבה של הגב' עליזה סגל מיום 28.10.2010 שצורף למוצגים לעיל ב 11.1.2017, היא מציינת שסטאקפלסט תעשה את מירב המאמצים לבדוק את הנושא, ומצפה כי גם ש. שוורץ ייבדקו את הוראות השימוש וההדגשה על זמן החימום (במיוחד לאור התקדמות הטכנולוגיה במכשירים חשמליים כגון: מיקרוגלים, שעוצמתם הולכת וגוברת משנה לשנה וזמן החימום מתקצר כל פעם).

לדעתי על סטאקפלסט היה לזמן את התובעת להגיע עם הקופסה ולערוך בדיקות רלבנטיות במכון התקנים. מסקנתה כי בבדיקה שטחית בנוכחות התובעת, עולה כי אין המדובר בקופסה מפס ייצורה – אינה מקובלת עליי.

כמו כן, ניתן היה ללמוד מניסיון העבר ותלוות משתמשים וצרכנים ולו לפחות פעם אחת מאירוע שהבשיל לידי תביעה ("ענין מסיקה"). גם אם בוצע חימום יתר, אין זה הגורם היחידי לקרות הנזק. לטעמי, אין להטיל את האחריות לבטיחות השימוש במוצר על כתפי הצרכן הסופי בלבד. שהרי במוצר זה משתמשות גם נערות מגיל צעיר מאוד, אי לכך, ראוי שעל גבי המוצר תופיע אזהרה ברורה לסכנות הטמונות במוצר שעובר חימום לא מבוקר במיקרוגל. זאת משום שיתכן וטכנולוגיית החימום במיקרוגל משתנה ומתפתחת וחימום במכשיר אחד תהא שונה מאחר. לכן הנטל על היצרן והמשווקת לדאוג לאזהרה ברורה ומאירת עיניים עם תוספת אזהרה באופן מודגש: "זהירות מכוויה בשל חימום יתר/ זהירות מכוויה בשל הבקעות הקופסה עקב חימום יתר".

לגבי כשל/פגם פוטנציאלי בקופסה – לצערנו אירעו אירועים דומים בעבר ולפחות מקרה אחד כאמור לעיל הגיע לפתחו של בית המשפט. על כן ניתן לראות שלמרות שכבר קרה הדבר, טרם הוסקו המסקנות ובוצעו התאמות למוצר למניעת תאונות זהות. מהראיות שהוגשו - התכתובת בבקשה "לעשות בדק בית" בעקבות התלוות שהובאו בפני סטאקפלסט, ניתן ללמוד כי נתבע 5 היה מודע לכך כי שוורץ מבצעת את הזרקת השעווה בטמפרטורה של 95 מעלות. לאור עובדה זו, ובמיוחד כאשר שוורץ נחשב ליצרן השעווה המוביל ובעל נתח השוק

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

בס"ד

ת"א 13598-06-12 ואח' נ' סנו מפעלי ברונוס בע"מ ואח'
כב' השופט בכיר מנחם (מריו) קליין

הגדול בתחום, המוכר ליצרנים שונים, ראוי היה שסטאקפלטס תוודא שהמוצר שהיא מייצרת עבור טכנולוגיה זו בהזרקה חמה, יתאים למאפייני המוצר ואופן השימוש בו. כמו כן, על יצרן מוצר – המשווק תחת הכותרת שעווה למיקרוגל, לצפות את הסיכון ולפעול ככל הניתן החל מהליך הייצור כאשר המוצר נוצר בהתאם לדרישות ספציפיות, ומאוכסן במיכלים מתאים לאופן השימוש (המביאים בחשבון חימום חוזר בשל שימוש רב פעמי ובטמפרטורה גבוהה) ובהתאמה הנפקת הוראות שימוש עם אזהרה בולטת מ"האפשרות להתבקעות המיכל וזליגה של שעווה רותחת – בשל חימום יתר". הערכות מסוג זה, ו"בדק בית" והפקת לקחים היו מתבקשים, מיד לאחר דיווח על תאונות מסוג זה כפי שהוזכר בכתבי הצדדים.

לדידי לא יצרן המיכל ולא יצרן התחולה יכולים להסיר אחריות מכתפיהם באירוע מסוג זה. עפ"י עדותו של מר סט ומר שוורץ, שניהם יצרנים וותיקים ומובילים בשוק בעלי ניסיון של שנים רבות. על כן חזקה עליהם כי ידוע להם היטב הסיכון הטמון בשימוש במוצר, וראוי היה שיפיקו לקחים ויפעלו באמצעים המתאימים להפחתת הסיכון. גם אם התובעת, פעלה שלא על פי ההוראות המדויקות של היצרן, אם על ידי חימום יתר (בלחיצה ללא משים על משך חימום גבוה במיקרו). לא ניתן להסביר את העובדה שנוצר דווקא חור במקום מסוים בתחתית המיכל ומשם זלגה השעווה הרותחת. הגיוני יותר היה להסיק שהתחתית בשלמותה היתה מתבקעת.

בגלל שמדובר במוצר המיועד לשימוש רב פעמי, ובעל פוטנציאל לסכנת כוויות, ראוי "לחדד את ההוראות" ויותר מכך, ראוי לערוך בדיקות בטיחות מקיפות דווקא עקב השונות הקיימת ופוטנציאל החימום – הרתיחה השונה בין מכשירי המיקרוגל השונים. לשם כך נדרשים מיכלים העמידים בטמפרטורות גבוהות הלוקחים בחשבון שימושים חוזרים וטעויות אנוש בחישוב זמן החימום.

ומכאן שיש להטיל את האחריות על יצרן המיכל ויצרן המוצר לתת פתרון לסוגיית הסיכון עקב "חימום יתר" – סיכון שיש להניחו לפתחו של היצרן ולא לפתחו של הצרכן.

סוגיית רישיון המוצר ממשרד הבריאות

מעדותו של שוורץ, אני למד כי נתבעת 3 אחראית על קבלת הרישיון למוצר, וכל נגיעה של סנו לתווית היא רק לגבי הגרפיקה והלוגו של המותג הפרטי:

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

בס"ד

ת"א 13598-06-12 ואח' נ' סנו מפעלי ברונוס בע"מ ואח'
כב' השופט בכיר מנחם (מריו) קליין

"הם ביקשו מוצר שייראה בצורה 1,2,3. הגשנו עבורם את התהליך של הרשיון באמצעות חברת אמינולב, קיבלנו את הרשיון, הם יצרו גרפיקה שאמורה להיות מותאמת, אנחנו הדפסנו והדבקנו וסיפקנו להם למחסן" (עמ' 117 פרוטוקול מיום 25.2.18 שורות 19-22).

בענין רכישת המיכלים מנתבע 5, העיד מר שוורץ (77 שורות: 15-20 לפרוטוקול מיום 25.2.2018):

"אני יודע הכל. קראתי. מעבר לכך, הרשיון הגיע ב-23 ליוני 2008, במקביל גם נכנסה הזמנת רכש לסטאקפלקסט, ואם ניקח את כל הכמויות שנמכרו עם כל מה שיצא לסנו, זה אחד לאחד. דבר שלישי, יש לי צילום של צנצנת של יצרן חילופי שהיה מייצר בזמנו צנצנת דומה. התבנית היא שונה לחלוטין. אני יכול להראות לכם את התמונה."

לטענת שוורץ (סעיפים 36-38 לסיכומיו) המוצר אושר ע"י משרד הבריאות עפ"י צו הפיקוח עוד לפני התאונה הנדונה. זאת בניגוד לסעיף 10 לתצהיר המדינה שניתן ע"י גב' רינת בכר ביום 9.2.2017:

"10. מבדיקה במערכת הרשיונות הממוחשבת במחלקת תמרוקים עולה כי בתאריך 23/12/2008 הונפק רישיון לתמרוק בשם "הדבש-שעווה קרה להסרת שיער בפחית" מצ"ב רישיון לתמרוק. לתמרוק זה הונפקו שמות נוספים. בתאריך 16/2/2011 הונפק רישיון לשם נוסף- "כף – שעווה טבעית למיקרוגל דבש" מצ"ב רישיון השם הנוסף התמרוק. הרישיון האמור לרבות הרישיונות לשמות נוספים, הוענק לחברת ש. שוורץ באר שבע בע"מ (להלן – החברה) שהינה בעלת הרישיון, והיה בתוקף עד לתאריך 31.12.12."

על כן נשאלת השאלה, הייתכן שרישיון המוצר "כף-שעווה טבעית למיקרוגל דבש" הונפק רק בתאריך 16.2.11, כאשר מועד התאונה אירע ב 21.2.2010.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

בס"ד

ת"א 13598-06-12 ואח' נ' סנו מפעלי ברונוס בע"מ ואח'
כב' השופט בכיר מנחם (מריו) קליין

האם המוצר נשוא התביעה דנן, היה ללא רישיון בר תוקף? לחילופין האם שוורץ נסמך על רישיון השעווה הקרה הרישיון- והרישיון שהוצא למוצר החדש (שעווה למיקרוגל) הוצא רק כ"שם נוסף" לתמרוק הקודם – שעווה בפחית? בחקירתה הנגדית של הגברת בכר, בפרוטוקול מיום 25.2.2018 (עמ' 148 שורות 14-24 ובעמ' 149 שורות 1-24 ובעמוד 150 שורות 1-3):

ש" : בסעיף 18 לתצהיר שלך את רושמת – לסיום יצוין התמונה המופיעה בתצהיר התובעת אינה נראית זהה לתווית שאושרה על ידי המשרד, לכן לא ניתן לומר כי בתווית שעל גבי המוצר המצולם סומנו האזהרות שנדרשו.

ת: נכון.

ש: תסביר לי בבקשה מה הכוונה?

ת: היום בחוץ שישבנו הראו לי את המיכל בעצמו. שאני חתמתי על התצהיר, מה שאנחנו מצאנו במערכת הממוחשבת זה שני רשיונות, רשיון ורשיון נוסף שלו שזה בעצם על אותו מוצר שהוציאו אותם בתאריכים אחרים. עכשיו, שראיתי שהתאריך של התביעה הוא 2010 או התאריך של המקרה זה 2010, אז היו שני רשיונות אחרים. רשיון שהוצא ב-2006. שהמספר שלו זה 26138 ועוד שם נוסף, שהוצא בשנת 2008, שזה 38516. אני חושבת שזה הרשיונות הרלוונטים לתביעה הזאת, ולא מה שאנחנו רשמנו בזמנו, כי יש לנו פעמיים רשיון, ושם נוסף לרשיון הזה. פעם אחת שרשום לנו משווק ש. שוורץ, ופעם אחת שזה הוצא על ידי משווק דנשר. זה מה שרלוונטי.

ש: אני מודה שהתבלבלתי. לא הצלחתי להבין. יש שלושה רשיונות?

ת: לכל תמרוק אתה יכול להוציא רשיון ואז לעשות לו 100 שמות נוספים. בשמות הנוספים אתה משאיר את אותו הרכב ואתה פשוט נותן לו כל פעם, פעם אתה קורא לו פנינה רוזנבלום, פעם אתה קורא לו לייף, פעם אחת קורא לו סנו, אתה עושה לו שמות נוספים של פרייבט לגו. יש לנו במערכת גם רשיון, כמו שכתבתי בדיוק בסעיף 10, את שני הרשיונות האלו, זאת אומרת רשיון נוסף שלו, רשיון

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

בס"ד

ת"א 13598-06-12 ואח' נ' סנו מפעלי ברונוס בע"מ ואח'
כב' השופט בכיר מנחם (מריו) קליין

נוסף מ-2008 ושם נוסף מ-2011, שהשם הנוסף מ-2011 הוא כיף
שעווה טבעית למיקרוגל דבש.

ש: 2011 לא מעניין אותנו.

ת: זה לא רלוונטי. אז מה שכן רלוונטי, שצמד רשיונות אחרים,
שהרשיון המקורי הוא 26138 והשם הנוסף הוא 38516, שניתן ב-
2008 ולכן זה רלוונטי.

ש: למי הוא ניתן?

ת: לשוורץ.

ש: וזה רשיון שניתן לו על המוצר הזה?

ת: המוצר הזה זה מה שאנחנו חושבים, שזה שם נוסף שהמספר שלו
38516 והוא ניתן ב-2008 ולכן הוא רלוונטי למקרה שקרה ב-2010.

בהסתכלות מעמיקה על הראיות מטעם נתבעות 1-2, ניתן לראות בנספח א' – אישור משרד
הבריאות למוצר: "רישיון לתמרוק פלוני (רגיל) מס' רשיון 1/38516/08, שם התמרוק
בעברית: כיף – שעווה טבעית למיקרוגל דבש. תוקף עד 31.5.2011. על פי מסמכי הרשיון
ניתן לראות שהוא הונפק ביום 23.06.2008.

אני סבור ששוורץ המשיכה להשתמש ברישיון שהוכן עבור עבור השעווה הקרה (בפחית-
העשויה מברזל) מאחר וגם על אישור הרשיון רשום "שם נוסף" ובנוסף לסייג שבתחתית
הרשיון, הרי שלא נבחנה התאמת התמרוק ל"מטרה המבוקשת" – כלומר אין התייחסות
לשוני שטמון במוצר שעווה קרה בפחית לשעווה לחימום במיקרוגל.

אין ספק שמוצר שנמכר לשימוש במיקרוגל הגורר בחובו אחריות בשל סיכונים אחרים
ממוצר שלא מיועד לחימום במיקרוגל, כגון: חימום יתר. מוצר לחימום במיקרוגל מצריך
הוראות שימוש שונות וחשוב מכך בדיקת עמידות הקופסה לחימום במיקרוגל.

במקרה זה, האחריות תחול הן על יצרן המיכל – סטאקפלסט (אשר קיבל הזמנה לאספקת
מיכלים המתאימים לשימוש במיקרוגל), שהרי לא הגיוני שיצרן מיכלים לא יברר ולא ימליץ
ללקוח על המיכל המתאים למוצר אותו הוא רוצה להמכיל. יצרן מיכל סביר, צריך לעשות
בירור לאיזו מטרה נדרשים מיכליו, ובהתאם לדרישות הלקוח להמליץ ולהתאים ללקוח
את המיכל הנכון על פי הדרישה למוצר המבוקש.

כשם שסוגי פלסטיק שונים משמשים תעשיות שונות, ועמידות בפני תנאי שימוש מגוונים,
כך ניתן לדרוש מבעל מקצוע סביר שיתאים את המוצר שהוא מייצר בהתאם ליידע

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

בס"ד

ת"א 13598-06-12 ואח' נ' סנו מפעלי ברונוס בע"מ ואח'
כב' השופט בכיר מנחם (מריו) קליין

והטכנולוגיה המצויה בידו וימצא את הפתרון הראוי ביותר לדרישת הלקוח עבור המוצר הספציפי המבוקש על ידו. (בייצור מיכל למוצר הוותיק-שעווה קרה, צריכות להיות הוראות שימוש ודרישות שונות לחלוטין מהדרישות למוצר "שעווה לחימום במיקרוגל").

ההתוויות שעל גבי המוצר

במסגרת הבקשה לרישיון התמרוק, אשר הוגשה ע"י נתבע מס' 3 – חברת ש.שוורץ הוגשה גם הצעה להתוויות על גבי הקופסה, אשר נוסחה ע"י שוורץ. משרד הבריאות אישר את ההתוויה אשר מתייחסת בין היתר, לאופן החימום והשימוש במוצר. בעדותה הג' רינת בכר מתייחסת להתוויה על גבי המיכל (פרוטוקול מיום 25.2.2018 עמוד 150 שורות 5-20):

ש: כמה שאלות בענין הזה.

ת: לגבי התוויות, היא באמת לא מספיק ברורה בצילום, כי אנחנו השוונו את זה לתוויות של השם של הרשיון הנוסף הזה שניתן ב-2011.

ש: אז בואי נלך שלב שלב. לא בצילום, הנה התוויות.

ת: בסדר. יש פה משהו שאנחנו כותבים אותו למוצרים כאלו בתנאים לרשיון, שהאזהרות שכתובות פה, שפה הן כתובות בהוראות שימוש ולא באזהרות,

ש: הן צריכות להיות באדום, מוקפות,

ת: בדיוק. במסגרת שחורה. וזה כבר הופך את זה ללא תואם לתוויות שאנחנו אישרנו.

ש: אז זה מה שהתכוונת למעשה?

ת: כן. למרות ש אי אפשר היה לראות באופן ברור, אבל ברגע שלא ראיתי את המסגרת הזו, הבנתי שזה לא בדיוק תואם.

ש: זאת אומרת, שהתוויות הזו לא תואמת את הדרישה של הרשיון שהוצא.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

בס"ד

ת"א 13598-06-12 ואח' נ' סנו מפעלי ברונוס בע"מ ואח'
כב' השופט בכיר מנחם (מריו) קליין

ת: את התנאים של הרשיון כן".

מותג פרטי "כף" PRIVATE LABEL

"סנו" התקשרה עם שוורץ, לצורך ייצור המוצר נשוא התובענה **כמותג פרטי**, במטרה לחדור לשוק השעווה. סנו השתמשה לשם כך במותג מוביל שלה בשם "כף" שכולל סדרת מוצרי קוסמטיקה וטיפוח העור.

בהתאם לכך, סנו רכשה את המוצר המוגמר מאת הנתבעת 3 – שוורץ. לטענתם, שוורץ היא זו שהייתה אחראית על תהליך הייצור מתחילתו ועד סופו לרבות רכישת הקופסאות מסטאקפלסט אריזת המוצר ואף קבלת רישיון השיווק ממשרד הבריאות.

מותג פרטי הוא מוצר שמיוצר ע"י יצרן, אך נמכר כמוצר תחת מותג שבבעלות חברה אחרת. מכאן, שמותג פרטי לא מקושר ליצרן אלא למשווק עצמו. בד"כ המותג הפרטי הוא בבעלות רשת שיווק ידועה או חברות בתחום מסוים הרוצות להרחיב את מגוון המוצרים שלהן ולהשתמש לצורך זאת בערוצי השיווק והמכירה הקיימים להם ממילא ובמוניטין שרכשו בשוק. כך במקרה דנן, חברת סנו קוסמטיקס – נתבע (1) השואפת להכניס מוצר לסל מוצריה ע"י רכישתו כמותג פרטי. היתרון בכך, כחברת קוסמטיקה המשווקת מוצרים רבים ומגוונים, היא יכולה לנצל את נקודות המכירה שבבעלותה ולקדם את שיווקו של המותג הפרטי בכל ערוצי השיווק שלה. מבחינת הצרכן, בהעדיפו מותג פרטי, הוא מאמין שהמוצר איכותי – מתוך הסתמכות על איכות מוצריו ושם המשווק – שמהווה מותג בפני עצמו עבור הצרכן, כך גם במקרה דנן. כאשר לקוח קונה מוצר המשווק ע"י חברה כמו סנו, ישנה הסתמכות גם על המותג סנו מאחר וחברת סנו ידועה במוניטין שלה לאורך שנים רבות ומגוון מוצרים בתעשיות הקוסמטיקה וניקוי הבית. בנוסף לכך, השימוש במותג של סנו בשם "כף" יוצר הסתמכות נוספת על סדרת המוצרים בשם "כף". על כן, סבורני שגם על חברת סנו כבעלת המותג פרטי מוטלת האחריות והחבות, ואינני מסכים עם הטענה שמעמדה של נתבעת 1 סנו כמותג פרטי הינו "ככל חנות" המפיצה את המוצר, מאחר ו"כל

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

בס"ד

ת"א 13598-06-12 ואח' נ' סנו מפעלי ברונוס בע"מ ואח'
כב' השופט בכיר מנחם (מריו) קליין

חנות" לא מגיעה עם מוניטין ידע ויכולת ופוטנציאל שיווקי וצרכני כשל תאגיד גדול, כמו
הנתבעת 1.

מעדותה של הגב' נירה חנניאל מנהלת מעבדות פיתוח אצל נתבעת 1, (בפרוטוקול מיום
12.2.2018 עמוד 107 שורות 21-6), ניתן להיווכח שהמוצר הוא מותג פרטי :

<p>טוב, הרבה מהשאלות כבר נשאלו אז אני אקצר. בואי רק בשביל שנעשה סדר. חברת קוסמו פארם היא רכשה את מוצר השעווה משוורץ, בסדר? ואז היא משווקת אותו לחנויות כמוצר בבעלות פרטית שלה, את מסכימה עם זה? העדה, גב' חנניאל: בעלות פרטית. ש: כן. ת: כתוב על התווית נדמה לי שם היצרן ומשווק או משהו כזה. אני לא יכולה להגיד לך את המונחים. היא משווקת את זה. אם זה בעלות או זה, אני לא יודעת להגיד לך. ש: "כף" זה מותג של מי? ת: להגיד לך בעלות, אני לא יודעת. אתם בעלי, שוורץ בעלי הרישיון. ש: זה לא מה ששאלתי. תתפקסי, תעני לשאלות. "כף" הוא מותג של מי? ת: של קוסמו פארם. ש: "כף" הוא מותג של שוורץ? ת: "כף" הוא לא מותג של שוורץ. ש: לא מותג של שוורץ, אז את מסכימה איתי ש"כף" הוא מותג של קוסמו פארם. ת: קוסמו פארם."</p>	<p>ש: "עו"ד גוטליב:</p>
--	-------------------------

על חברה הנכנסת לשוק כמותג פרטי, לגלות אחריות וללוות את התהליך בצורה מבוקרת
ואחראית. בשל כך, לצד היתרון של סנו כבעלת המותג הפרטי, צריכה להיות לה גם אחריות
על טיבו ואיכותו של המוצר מעבר לאחריות על שיווקו בלבד.

ברורה טענת נתבע 1 בעניין הסתמכותו על נתבע 3 כיצרן מוביל בתחום ובעל מוניטין עשרות
שנים, ואכן כך הדבר בעולם המסחר שהרי לא ניתן לדרוש מכל גורם בהליך הייצור והשיווק

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

בס"ד

ת"א 13598-06-12 ואח' נ' סנו מפעלי ברונוס בע"מ ואח'
כב' השופט בכיר מנחם (מריו) קליין

שיידע את חלקו של הגורם האחר בהליך על בוריו. אולם כן ניתן לדרוש בקרה ופיקוח מחברה שמשווקת מותג פרטי תחת שמה.

לאור ניסיון העבר בעניין מסיקה, והמסקנות שהוסקו בעקבותיו, ראוי היה כי שוורץ תיידע גם את סנו לגבי התביעה בעניין מסיקה, אין משתמע מכך שחברה כמו סנו צריכה להיות ניזונה ממידע מקצועי משוורץ בלבד. כחברה מובילה, הרוצה לחדור לשוק חדש עליה האחריות לבדוק את המוצר וללמוד על סיכוניו הפוטנציאליים, ובמיוחד כאשר היא מבקשת לייצר מותג פרטי בעזרת יצרן חיצוני.

כאמור, חברה בעלת מוניטין וכושר הפצה נרחב כמו סנו, יוצרת אצל הצרכן הסופי תחושת ביטחון והסתמכות שמותג פרטי מבית סנו, עובר בדיקות קפדניות ועומד בתקנים הנדרשים.

בעניין זה, הסתמכות הצרכן הסופי על מותג מבית "סנו", גבוהה יותר מאשר הסתמכותו על מותג מבית "שוורץ" - שם שאינו מוכר למשתמשת הסופי בשוק התמרוקים בכלל ובשוק השעוות בפרט.

לאור כל האמור לעיל, מצאתי כי נתבעות 3 ו-5 נהגו ברשלנות בהיותם יצרני השעווה והקופסה, ועליהן היה להתאים את מוצריהם לקריטריונים הנדרשים בשיווק מוצר מסוג זה ובכפוף לכך למנוע סיכון לכוויות בקרב המשתמשים במוצר.

לטעמי, הנתבעות 1-5 היו צריכות להיות יותר אקטיביות כל אחת בתחומה, בעניין טיפולן בתלונות על אירועים שדווחו ובהתאם להפיק לקחים ומסקנות להמשך ייצור ושיווק מוצר מסוג זה בהמשך. על כן, מצאתי כי נתבעות 1-5 יחויבו באחריות בגין רשלנותן, כל אחת באופן יחסי כפי שיפורט להלן: נתבעת 1 – 20%, נתבעת 3 – 30%, נתבעת 5 – 35%.

אחריות המדינה

נותרה בפני שאלת מעמדו ואחריותו של משרד הבריאות בפיקוחו ובהיותו הגורם המורשה כחוק לתת רישיונות למוצרי קוסמטיקה.

צו הפיקוח על מצרכים ושירותים (תמרוקים), תשל"ג-1973 (להלן: "צו הפיקוח") בסעיף ההגדרות, קובע בהאי לישנה:

"יצרן" – אדם שעסקו או חלק מעסקו ייצור תמרוקים, לרבות אריזתם;

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

בס"ד

ת"א 13598-06-12 ואח' נ' סנו מפעלי ברונוס בע"מ ואח'
כב' השופט בכיר מנחם (מריו) קליין

"מכל" – לרבות פחית, פח, קופסה, שק, שקיק, בקבוק, צנצנת, שפופרת, ארגז, אריזה, עטיפה או בית קיבול סגור;
רשיון" – רשיון תמרוקים כללי ורשיון לתמרוק פלוני לפי סעיף 2(א);

בסעיפים 2,4,5 נקבע כך:

2. (א) לא ייצר אדם תמרוק, לא ייבא תמרוק ולא ישווקו, אלא אם קיבל רשיון תמרוקים כללי ורשיון לאותו תמרוק (להלן – רשיון לתמרוק פלוני) מאת המנהל ובהתאם לתנאי הרשיונות.
(1א) על אף האמור בסעיף קטן (א) רשאי אדם לייצר תמרוק המיועד לייצוא בלבד, בתנאי שקיבל רשיון תמרוקים כללי מאת המנהל ובהתאם לתנאיו.
(2א) לא ייצא אדם תמרוק אלא אם כן קיבל רשיון תמרוקים כללי מאת המנהל.
(ב) לא יינתנו רשיונות אלא למי שהוא בעל רשיון לפי חוק רישוי עסקים, תשכ"ח-1968, למלאכה או לעסק שענינם תמרוקים, או שהוא בעל רשיון לבית מרקחת.
(ג) לא יתן המנהל רשיון לתמרוק פלוני ולא יחדשו, אלא לאחר שקיבל תעודה מאת מנהל המכון על בדיקת התמרוק הפלוני.
(ד) תקפו של הרשיון הוא לחמש שנים מיום נתינתו או חידושו".

4. (א) בקשה לרשיון או לחידושו תוגש למנהל באמצעות רוקח המחוז שבו גר המבקש או שבו הוא מנהל את עסקו, בטופס שקבע המנהל ושאפשר להשיגו במשרד הבריאות.
(ב) מבקש רשיון ישיב תשובות נכונות ומלאות על כל פרט שבטופס האמור.

5. (א) המבקש יצרף לבקשתו –

- (1) שתי דוגמאות מכל סוג תמרוק שעליו מבוקש הרשיון, לשם

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

בס"ד

ת"א 13598-06-12 ואח' נ' סנו מפעלי ברונוס בע"מ ואח'
כב' השופט בכיר מנחם (מריו) קליין

בדיקה במכון;

(2) דוגמה של המכל, סימונה של התווית ותכנה.

(ב) מנהל המכון רשאי, לצרכי הבדיקה, לדרוש מאת המבקש
דוגמאות נוספות וכן פרטים נוספים בדבר איכות התמרוק".

סעיפים 12 – 13 לצו הפיקוח (איסור הונאה) קובעים כדלקמן:

"12. לא ימכור יצרן, יבואן או סוחר תמרוקים אשר איכותם, סוגם, מינם
או תאריך שונים מזה שהוא מתיימר למכור".

13. (א) (1) כל תמרוק או מכל המכיל תמרוק יסומן כלהלן:

(א) שם התמרוק;

(ב) שם היצרן ומענו;

(ג) שם היבואן ומענו אם התמרוק יובא;

(ד) כמות התמרוק במכל בשיטה העשרונית;

(ה) פירוט חמרי היסוד שמהם מורכב התמרוק;

(ו) תאריך ייצור התמרוק בסימן סתר שקבע המנהל;

(ז) הוראות שימוש והזהרות כפי שקבע המנהל;

(ח) בתמרוק המכיל חומר הגנה מפני שמש – מקדם הגנה

כפי שאישר המנהל;

(2) (א) הסימון יודפס או יוטבע על התמרוק או על מכלו

באותיות ברורות ובהירות הניתנות לקריאה בנקל;

(ב) הסימון כאמור בפסקה (1)(ז), יכול שיהיה כתוב על

גבי עלון המצורף לאריזה המכילה את התמרוק.

(ב) כל מכל של תמרוק הנועד לשיווק יסומן, בנוסף לפרטים

האמורים בסעיף קטן (א), גם במלים "ברשיון משרד

הבריאות".

נוסח ההתוויה שאושר מעלה את האזהרות הבאות:

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

בס"ד

ת"א 13598-06-12 ואח' נ' סנו מפעלי ברונוס בע"מ ואח'
כב' השופט בכיר מנחם (מריו) קליין

**"אין לחמם המיכל כאשר הוא סגור, יש לפתוח את המכסה ולוודא שיש
מרווח מספיק ליציאת אדים, יש לחמם בדרגת חימום מינימלית ולנסות
על העור כמות קטנה בזהירות רבה לפני השימוש".**

בנוסף לנוסח לעיל, הרישיון קובע שנוסח האזהרה היה צריך להיכתב בצבע אדום ותחום
במסגרת שחורה וזאת לשם הדגשה והסבת תשומת לב הצרכן לנקיטת צעדים זהירים טרם
השימוש ובמהלכו (רישיון מספר 1/54000/11).

הגב' רינת בכר (מטעם המדינה) בחקירתה הנגדית (פרוטוקול מיום 25.2.2018 עמוד 146
שורות 19-23) ציינה:

**"ש: אם אני רוצה לסכם את הנושא הזה, אתם בעצם נותנים רשיון
למוצר, אתם מתווים בתוך הרישיון מה צריך לכלול התווית של המוצר
מבחינת אזהרות, הוראות שימוש, כל הדברים האלה,
ת: נכון".**

ובהתייחסה לבדיקת משרד הבריאות ופיקוחו על ייצור ועמידות המיכל המכיל את המוצר
(פרוטוקול מיום 25.2.2018 עמוד 160 שורות 22-24):

**"ש: בואי נסכם, אנחנו אומרים לגבי החומר אתם מסתמכים על הצהרת
היצרן, לגבי המיכלים אתם בכלל לא בודקים.
ת: נכון".**

הצהרת משרד הבריאות כי הוא מפקח על הפורמולציה וההתוויה ואינו מפקח על המיכלים
- תמוהה בעיני. על משרד הבריאות כגורם האמון בחוק על פיקוח ובריאות הציבור, בהנפיקו
רישיון מוצר לפעול עפ"י הוראת סעיפים 2(ג) ו- 13 לצו הפיקוח, כפי שצוטטו לעיל.
כעולה מהוראות צו הפיקוח על משרד הבריאות לתת רישיון למוצר רק לאחר שהמוצר נבחן
במכון והתקבלה תעודה מאת מנהל המכון. כמו כן, הוראות השימוש אשר יוטבעו על המוצר
יהיו בהתאם לקביעת המנהל. ובסוף התהליך כל מוצר שקיבל רישיון יסומן גם במילים:

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

בס"ד

ת"א 13598-06-12 ואח' נ' סנו מפעלי ברונוס בע"מ ואח'
כב' השופט בכיר מנחם (מריו) קליין

"ברישיון משרד הבריאות" – שזו מבחינת הצרכן, החותמת הסופית לכך שהמוצר ממוקח ונבדק ע"י משרד הבריאות ומתאים לשימוש.

מכל האמור לעיל, הרי שתפקידו של משרד הבריאות בטרם הענקת רישיון למוצר, לערוך את הבדיקות המתאימות למוצר והמכל שבו הוא ארוז, ובהתאם להנחות ולפקח עפ"י סטנדרטים מתאימים לתכולת התמרוקים בסוגי מיכלים שונים. על כן, ניתן לתבוע בנוזיקין בגין הנזק שנגרם ולדרוש פיצוי לכך, וכפי שנפסק בע"א 1617/04 כים ניר שירותי תעופה בע"מ נ' הבורסה לניירות ערך בתל אביב בע"מ 29/06/2008 :

"כלל הוא, כי רשויות המינהל, ככל אדם או תאגיד אחר, עשויות לחוב
בנוזיקין בשל פעילותן ואינן נהנות ככלל מחסינות מוגדרת ומוחלטת מפני
תביעות בעילה של רשלנות. מאפייניה הייחודיים של הרשות, ככל שאלו
באים לידי ביטוי בנסיבות המקרה הבא לפני בית המשפט, הינם בעלי
משקל לעניין שיקולי המדיניות התוחמים וגודרים את היקפה של חובת
הזהירות. בפסיקה נקבע כי ביחס לאחריות המדינה בנוזיקין נשקלים, מן
העבר האחד, ההכרה בתפקידה של המדינה בקידום טובתם של אזרחיה,
הרצון להניאה מפני הפעלה מופרזת של הכוח הרב המסור בידיה, ודרבונה
לקבל החלטות מושכלות. מן העבר האחר, נלקחים בחשבון החשש מפני
הרתעת יתר של גורמי השלטון ופגיעה בכושרם לפעול על-פי שיקולים
שממין העניין; פגיעה בגורמים אחרים, שאינם המזיק הספציפי; השלמה
עם סיכונים מסוימים, כלליים, שלהם חשף האזרח בחברה המודרנית
כתוצאה מפעילות שלטונית; החשש מפני סיכול תוצאותיה של הפעילות
השלטונית, וחשש מפני הטלת עומס כבד מדי על גורמי השלטון, ועל
המערכת המשפטית הנדרשת לבחון את פעולותיהם. בנוסף, ניתן משקל,
בהקשר של פעולת הרשות, לאופי הסמכות הנתונה לרשות. קרי, האם
נתונה לה סמכות פיקוח גרידא או שמא שליטה באירועים שגרמו לנזק. כן
ניתן משקל להיקף שיקול-הדעת שהפעילה הרשות. "

בחקירתה הנגדית של העדה מטעם משרד הבריאות התברר כי משרד הבריאות מעניק רישיון לשיווק מוצר אך לא עושה כל בדיקה לתקינותו (לא לחומר ולא לקופסת האחסון) אלא נסמך על ה- GMP שיש לשוורץ (עמ' 204 מול 18-16).

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

בס"ד

ת"א 13598-06-12 ואח' נ' סנו מפעלי ברונוס בע"מ ואח'
כב' השופט בכיר מנחם (מריו) קליין

בהתאם לסעיף 2 (ג) לחוק צו פיקוח על מצרכים ושירותים 1973 (להלן: "החוק") לא יתן המנהל רשיון לתמרוק פלוני ולא יחדשו, אלא לאחר שקיבל תעודה מאת מנהל המכון על בדיקת התמרוק פלוני. כמו כן, בהתאם לסעיף 5 לחוק מבקש הרישיון יצרף לבקשתו: (1) שתי דוגמאות מכל סוג תמרוק שעליו מבוקש הרישיון, לשם בדיקה במכון: (2) דוגמא של המכל, סימונה של התווית ותוכנה.

סבורני משהוברר שהנ"ל לא בוצע כדבעי, יש להשית גם על משרד הבריאות האחריות יחסית לנזקי התובעת.

לרוכש המוצר – הצרכן הסופי, ישנה הסתמכות על הגוף שעומד מאחורי התווית "ברשיון משרד הבריאות". הצרכן הסופי מסתמך על "חותמת הכשרות" שניתנת ע"י משרד הבריאות, מבחינתו המוצר נבדק אושר ונמצא בטיחותי עבורו. לצרכן אין את הידיעה או יכולת ההבחנה בין בטיחותם של רכיבי המוצר ל"התאמת התמרוק למטרה המבוקשת" שהרי ברור שבבואו לצרוך מוצר שעווה לשימוש במיקרוגל, נדרשת התאמת התמרוק למטרה המבוקשת (שעווה לחימום במיקרוגל).

מצאתי לאור האמור לעיל, להטיל על המדינה - נתבעת 6, כגוף מפקח ואמון על בטיחות ובריאות הציבור, חובת פיצוי בשיעור של 15% מהנזק.

למעלה מן הצורך אציין כי עולה מחקירתה הנגדית של הגב' רינת בכר מטעם המדינה (פרוטוקול מיום 25.2.2018 עמודים 141 שורות 1-24, 142 שורות 1-24 ו- 143 שורות 1-3), כי צפויה רפורמה בכל תהליכי מתן הרשיונות בהתבסס על הרגולציה האירופאית. הנני סבור שברפורמה הצפויה ראוי לשקול להוסיף לדרישות הקדם המצורפות לבקשת רשיון מוצר, דרישה נוספת - אישור ממכון התקנים שהמיכל המבוקש יהיה עמיד בטמפרטורות של הזרקת החומר ועמיד לשימוש הצרכן הסופי במיקרוגל. כלומר כשיצרן מבקש רשיון למוצר עליו להגיש יחד עם שאר הדרישות גם בדיקה ואישור ממכון התקנים שהמיכל של המוצר תיקני ובטוח.

במאמר מחקרי שפורסם ב US Medicine National Institutes of Health נסקרו מקרי כוויות כתוצאה משימוש בשעווה שחוממה במיקרוגל מהם עולה כי למוצרים מסוג "שעווה להסרת שיער לחימום במיקרוגל" יש פוטנציאל להגיע לטמפרטורות לא בטוחות – גם בשימוש עפ"י הוראות היצרן. ממסקנות המחקר ניתן ללמוד על דרכי הזהירות והתוויות הוראות השימוש לצמצום הסיכון כתוצאה מחימום שעווה במיקרוגל. כך למשל ראוי לשפר את הוראות השימוש ולהתאימן לעוצמות המיקרוגל השונות:

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

בס"ד

ת"א 13598-06-12 ואח' נ' סנו מפעלי ברונוס בע"מ ואח'
כב' השופט בכיר מנחם (מריו) קליין

"Microwave-heated hair removal wax has the potential to reach unsafe temperatures and cause burn injury even when manufacturer's heating instructions are followed.

To safely use hot hair-removal wax in a domestic setting, heating instructions need to be improved. Given that the majority of burns resulted from wax spillage during removal from the microwave, the packaging of all microwave-heated hair removal wax products should warn that, following heating, the surface wax will become hotter and less viscous than the wax below, and the container may become less rigid and too hot to hold. This should be accompanied by a recommendation that wax is heated on a microwave-safe plate to reduce spillage, and the wax be stirred before use. Heating instructions should include appropriate microwave wattage for heating, an indicator when the wax is too hot for use—for example, a thermometer or color indicator—and detailed instructions for heating and reheating when the container is of varying fullness. Before the most common injury involved the hands (76%), additional safety instructions suggesting that the hot product is removed from the microwave using "oven gloves" might prevent most injuries. Also included should be a warning of the risk of burn injury and simple but appropriate first aid instructions.

Most burn injury caused by hair removal wax is preventable, but requires user awareness as well as appropriate warnings and first aid instruction to be provided."

Chang AC, Watson KM, Aston TL, et al. **Depilatory wax burns: experience and investigation**. Eplasty. 2011;11:e25, US National Library - Medicine National Institutes of Health

האשם התורם במשפט הישראלי ובמשפט העברי

מכאן הגענו לשאלה האם יש להפחית את פיצוי התובעת בגלל אשם תורם ?
האשם התורם מהווה הגנה למזיק לא מפני עצם האחריות בניזקין גופה, אלא מפני החובה לפצות את הניזוק על מלוא נזקו. בקביעת קיומו של אשם תורם יש תחילה לבחון אם, בנסיבות העניין, נהג הניזוק כאדם אחראי ותוך זהירות סבירה (מבחן האדם הסביר). אם

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

בס"ד

ת"א 13598-06-12 ואח' נ' סנו מפעלי ברונוס בע"מ ואח'
כב' השופט בכיר מנחם (מריו) קליין

נמצא שלשאלה זו יש להשיב בשלילה, כי אז תחולק האחריות לפגיעה על פי מבחן האשמה המוסרית, דהיינו, הצבת מעשי הרשלנות של המזיק והניזוק זה מול זה כדי להשוות ולהעריך את מידתם ומשקלם של מעשיו ומחדליו של כל צד (ראו ע"א 417/81 **מלון רמדה שלום נ' אמסלם**, פ"ד לח(1) 72, 81; ע"א 73/86 **שטרנברג נ' עיריית בני-ברק**, פ"ד מג(3) 343, 351-350; ע"א 542/87 **קופת אשראי וחסכון אגודה הדדית בע"מ נ' עוואד**, פ"ד מד(1) 422, 438; ע"א 2245/91, 2359 **ברנשטיין נ' עטיה**, פ"ד מט(3) 709, 723).

עוד בעשורים הראשונים של המדינה נקבע "מבחן מוסרי" החל במקרים של חלוקת האחריות בגלל רשלנות תורמת (ע"א 267/58 **מרדכי לקריץ, ואח' נ ג ד אברהם שפיר**, ו-3 אח': פד"י, כרך יג, ע' 1250; פיי"ס, כרך מ, ע' 341; ע"א 144/60 **מדינת ישראל נ ג ד שואעי חואטי, "אגד" (אש"ד) אגודה שיתופית לתחבורה בע"מ, ו-4 אח'**; פד"י, כרך טז, ע' 209). המבחן מבוסס על, מידת האשמה. לפי מבחן זה, בית-המשפט בבואו לקבוע את חלוקת מידת הרשלנות של כל צד וצד, צריך לשקול מבחינה מוסרית את התנהגותם הרשלנית זו לעומת זו, וכפי שציין זאת הנשיא אגרנט ב-ע"א 23/61 **מאיר סימון ו-3 אח' נ' ג'חלה מנשה**, יז 449 (1963), עמ' 474:

"בעניינים אלה לא ניתן לבית-המשפט לעשות הערכה מוסרית על יסוד חישובים מדויקים, כי אם מחובתו רק לעשות כמיטב יכולתו כדי להגיע לחלוקה צודקת לאור נסיבותיו המיוחדות של כל מקרה ומקרה."

השופט אליקים רובינשטיין בע"א 9057/07 **דוד אפל נ' מדינת ישראל** סקר את סוגיית האשם התורם במשפט העברי. הרב א' שינפלד בספרו (נזיקין, סדרת חוק לישראל, תשנ"ב-1991), מסביר כי עקרונות האשם התורם במשפט העברי דומים לעקרונות נושא זה במשפט הכללי אך הוא מצא לו דרכים מיוחדות לעשיית צדק המביא בחשבון תמונה חברתית רחבה, דוגמת חיוב תשלום חצי נזק על-ידי שור תם שהזיק והפעלת מבט חברתי של מעין 'פיזור הנזק" (ראו חוות דעתו של השופט רובינשטיין בדנ"א 4693/05 **בית חולים כרמל נ' עדן מלול**, פסקה כ"ו).

בענייננו, אני סבור שהתנהלות התובעת, לרבות בעניין הנזק הראייתי שצויין לעיל, מצדיק הפחתת הפיצוי המגיע לה בשיעור 25%.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

בס"ד

ת"א 13598-06-12 ואח' נ' סנו מפעלי ברונוס בע"מ ואח'
כב' השופט בכיר מנחם (מריו) קליין

דיון בעניין גובה הנזק

נכותה הרפואית והתפקודית של התובעת

התובעת אישה בת כ 50 היום, אשר עפ"י חוות הדעת הפסיכיאטרית מלפני 4 שנים, סבלה מהפרעת הסתגלות בעקבות הכוויה שחוותה לפני כ 10 שנים וכתוצאה ממנה לטענתה מעבר לפגיעה האסתטית ישנה מוגבלות תפקודית המלווה בתסמיני דיכאון וחרדה.

עובר לתאונה היתה התובעת אישה בריאה וניהלה קריירה בתחום השיווק והפיתוח העסקי. בעת התאונה בהיותה בת 41, היתה מובטלת כאשר לטענתה הייתה עתידה להתחיל לעבוד מיד לאחר התאונה במשרה חדשה ומבטיחה. בעקבות התאונה והפגיעה במצבה הרפואי והנפשי, נאלצה לוותר על המשרה שהוצעה לה ולהתמודד עם מגבלותיה התפקודיות. מומחי הצדדים נחלקו באשר לשיעור נכותה הצמיתה של התובעת. מומחים מטעם התביעה, העריכו את שיעורי נכותה בשיעור 39% בקשר לנכות אסתטית, נוירולוגית ונפשית. התובעת הגישה את תחשיבי הנזק מטעמה לפי 30% נכות תפקודית וחישבה (בקירוב) את הפסדי השכר בעבר בסך 944,000 ₪, את הפגיעה בכושר ההשתכרות בעתיד ב 1,095,000 ₪, את הפסדי הפנסיה בסך 245,000 ₪, את עזרת צד ג' בסך 150,000 ₪, את ההוצאות הרפואיות ונסיעות בסך 150,000 ₪ ואת כאב וסבל בסך 300,000 ₪. בסופו של יום העמידה את נזקיה בעקבות התאונה על סך של 2,500,000 ₪ לאור מגבלת סמכותו העניינית של בית המשפט.

מנגד, הנתבעות הגישו חוות דעת לפיהן לא נותרה לתובעת נכות פסיכיאטרית כלל, בתחום הפלסטי נקבעה לה נכות צמיתה בשיעור 5% בגין צלקת מכוערת ובתחום הנוירולוגי 5% נכות צמיתה. לסיכום, לתובעת נקבעה נכות צמיתה משוקללת בשיעור 9.75%, ללא הגבלה תפקודית או רפואית כלשהיא.

הנתבעות תומכות מסקנתם זו בע"א 4946/06 צל דוד נ' אליהו חברה לביטוח בע"מ (פורסם בנבו, 31.03.2008):

"בהיעדר ראיות אחרות, עשויה הנכות הרפואית ללמד על שיעור הפגיעה התפקודית של הנפגע, אולם יש לבחון תמיד את מידת "התפקודיות" של הנכויות הרפואיות ואת המאפיינים הספציפיים של המקרה ושל הנפגע."

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

בס"ד

ת"א 13598-06-12 ואח' נ' סנו מפעלי ברונוס בע"מ ואח'
כב' השופט בכיר מנחם (מריו) קליין

בע"א 516/86 "אררט" חברה לביטוח בע"מ נ' שמעון אזולאי, מ(4) 690 (1986) נקבע ש:
"המושג "דרגת נות" אינו מושג חד-משמעי, שפן אחד לו ומובנו אחד בכל מקרה ומקרה. נהפוך הוא, פסיקתו של בית-משפט זה בנושא תביעות הפיצויים, על-פי פקודת הנזיקין [נוסח חדש] וחוק הפיצויים, שזורה בהלכות לרוב בדבר ההבחנה האפשרית, הנדרשת במקרים רבים, בין נכות רפואית לנכות תפקודית. יש שדרגת הנכות, שנקבעה לנפגע על-פי חוות-דעת של מומחים שהוסמכו לכך, קולעת לשיעור הנכון, גם מבחינת המגבלות שלוקה בהן הנפגע מבחינה רפואית וגם מבחינת יכולתו לתפקד ולהשתכר למחייתו בנסיבות המתקיימות במקרה הנדון. במקרים כאלה ייאמר, כי דרגת נכותו של הנפגע היא אחת וזהה בשני היבטיה. יש שקיים פער, לפעמים פער של ממש, בין מגבלותיו של הנפגע מבחינה רפואית, המתבטאות בדרגת הנכות הרפואית שנקבעה לו, לבין יכולתו של אותו נפגע לתפקד, לעבוד ולקיים את עצמו. במקרה כזה, למשל, יפסוק בית המשפט בתביעה לפיצוי בשל נזק שאינו ממוני על-פי דרגת הנכות הרפואית שנקבעה ועל פיה בלבד, ואילו באשר לנזק הממוני, ייפסק הפיצוי על-י דרגת הנכות התפקודית, שאפשר שתהיה בשיעור גבוה, ואף גבוה מאוד, מדרגת הנכות הרפואית גרידא; ואפשר שתפחת, ואולי במידה ניכרת, מדרגת הנכות הרפואית"

נתבעות 3-4 טענו לראשי נזק שלהלן:

1. **כאב וסבל** - פיצוי גלובאלי בסך: 20,000 ₪.
2. **הפסד השתכרות עבר ועתיד**: 10,000 ₪.
3. **עזרת הזולת והוצאות רפואיות עבר ועתיד**: 2,000 ₪.
4. **ניכויים**: בשל רשלנות התובעת, מכל סכום יש לנכות 100% אשם תורם.

נתבעות 1-2 הצטרפו לטענות נתבעות 3-4 לענין הנזקים הנטענים, והוסיפו כי בגין הפסד השתכרות בעבר ולעתיד – אין מקום לפיצוי כלשהוא.

נתבעת 5 – טענה לראשי נזק שלהלן:

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

בס"ד

ת"א 13598-06-12 ואח' נ' סנו מפעלי ברונוס בע"מ ואח'
כב' השופט בכיר מנחם (מריו) קליין

1. **כאב וסבל** - פיצוי גלובאלי בסך: 10,000 ₪.
2. **הפסד השתכרות בעבר**: מצטרפת להצעת התובעות ומוכנה לשאת בחלק מדמי מטרד עפ"י ערכי מטרד 2014 של כ- 10,000 ₪ עד 15,000 ₪.
3. **הפסד השתכרות לעתיד**: באי קיומה של נכות תפקודית, לא מגיע כל פיצוי, לחילופין פיצוי גלובאלי בסך 10,000 ₪.
4. **עזרת הזולת והוצאות אחרות**: לא מגיע פיצוי, בהינתן שכל הוצאה רפואית בעבר ובעתיד תהא כלולה בסל הבריאות והוצאות חריגות לא הוצגו כנגד אסמכתאות מתאימות.
5. **ניכויים**: בשל רשלנות התובעת, מכל סכום ינוכה 50% אשם תורם בשל העדר שליטה של סטאקפלאסט במוצר שיצא משליטתה.

נתבעת 6 - הצטרפה לטענות יתר הצדדים בשאלת נזקיה הנטענים של התובעת והוסיפה כי בית המשפט מתבקש לדחות את ההודעה לצד שלישי ולחייב את שולחת ההודעה לשלם לצד ג', הוצאות משפט בתוספת שכ"ט כדין.

לאחר שעיינתי בחוות הדעת ובטיעוני הצדדים לגבי הנכויות הגעתי לכלל מסקנות שלהלן: טענת התובעת בעניין הנכות האסתטית בדן יסודה, לאור התרשמותי מהצלקות ובהתאם לקבוע בתקנות המל"ל, הקובעות:

75" (א) צלקות בגוף ובגפיים

1%	(1) צלקות שאינן מפריעות ואינן מכערות
10%"	(2) צלקות מכאיבות או מכערות

במקרה דנן, לתובעת נגרמה כוויה מדרגה 2, אשר השאירה את חותמה בגופה של התובעת בצורת צלקת מכוערת ורגישה למגע. אין ספק שישנה פגיעה אסתטית המשפיעה גם על דימויה העצמי של התובעת. יחד עם זאת התובעת השכילה לעשות הסבה מקצועית לעבודה הדורשת פחות עמידה ממושכת על הרגליים והצליחה להסתגל ולהתמודד עם המגבלות שנוצרו בעקבות האירוע.

טענת התובעת בעניין הנכות הנוירולוגית מקובלת עליי בחלקה, אולם אינני מקבל את עניין ההחמרה הנטענת.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

בס"ד

ת"א 13598-06-12 ואח' נ' סנו מפעלי ברונוס בע"מ ואח'
כב' השופט בכיר מנחם (מריו) קליין

טענת התובעת בעניין הנכות הפסיכיאטרית מוגזמת ולא מצאתי תימוכין של ממש לה, עם זאת טענת ההגנה על העדר נכות לחלוטין, אינה מקובלת עלי.

משכך, ניתן לסכם את עניין הנכויות הרפואיות בטבלה שלהלן :

תחום הנכות הרפואית	מומחי התביעה	מומחי ההגנה	הכרעת בימ"ש לגבי שיעור הנכות
אסתטית	10%	5%	10%
נוירולוגית	10% והחמרה ל- 15%	5%	7%
פסיכיאטרית	20%	0%	5%

כפי שניתן לראות, מעיון בטבלה לעיל, סברתי כי הנכות הרפואית המשוקללת של התובעת תהא בשיעור **21%**.

לגבי **הנכות התפקודית**, לרוב הפסיקה קובעת שהנכות הרפואית משקפת נאמנה את הנכות התפקודית ובפרט משלא מצאתי טיעונים כבדי משקל בכדי לחרוג מכך לחומרא או לקולא (ראה למשל ע"א 3049/93 גירגיסיאן נ' רמזי ואח' פ"ד נב(3) 792). עם זאת, בדרך כלל אין לצרף את הנכות בגין הפגם האסטטי לנכות התפקודית ומקום הפיצוי הראוי לעניין זה הוא בראש הנזק הלא ממוני (ראו ת"א (שלום ת"א-יפו) 26784-03-10 **טטלמן נ' מנורה חברה לביטוח בע"מ** (פורסם בנבו); ת"א (שלום ת"א-יפו) **ראבי עלא נ' הכשרת היישוב חברה לביטוח בע"מ** (פורסם בנבו)). בענייננו אין לפגיעה האסתטית משמעות ממשית לעניין כושר ההשתכרות, משכך הנני קובע כי נכותה התפקודית של התובעת בעקבות האירוע תאונה תהא זהה לשיעורי הנכות הרפואית שנקבעו על ידי בניכוי אחוזי הנכות בגין הצלקת - קרי 12% (בחישוב אריתמטי).

אשר על כן אני מעמיד את נכותה התפקודית של התובעת בשיעור **12%**.

כאב וסבל - נזק לא ממוני

כבר קבעו חז"ל ש "**לפום צערא אגרא**" (משנה, מסכת אבות, פרק ה', משנה כ"ג).

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

בס"ד

ת"א 13598-06-12 ואח' נ' סנו מפעלי ברונוס בע"מ ואח'
כב' השופט בכיר מנחם (מריו) קליין

בע"א 2055/99 פלוני נ' הרב ניסים זאב, נה(5) 241 (2001), נפסק ש :

" קביעת הפיצוי בגין נזק לא ממוני קשה היא. כך, הן בשל הקושי האינטלקטואלי שביסוד ראש נזק זה, הן בשל הקושי להעריך בערכים כספיים את שיעורו של נזק מסוג זה. בה בעת עקרון היסוד בדיני הנזיקין של החזרת המצב לקדמותו חולש גם על ראש נזק זה ועל-כן מחייב פיצוי הולם בגינו. אשר לשאלה מהו פיצוי הולם זה, המבחן אינו של גבול אלא של מהות; הפיצוי צריך לשקף את מורכבות הנזק לניזוק האינדיווידואלי ואת השלכותיו עליו."

במקרה דנן, לתובעת נגרמה כוויה בדרגה 2, אשר בעקבותיה חלה פגיעה של ממש במצבה ובתפקוד הנורולוגי והנפשי בשל הצלקת המכוערת שפגעה בדימויה העצמי. אין ספק, כי מעבר לכאב, קיומה של צלקת מכוערת ונרחבת ברגלה של התובעת, מהווה אכזבה תסכול ופגיעה בתחושת הבטחון של כל אדם ובפרט אישה שתהא מוגבלת בלבושה או בנעליה.

לפיכך, הריני פוסק לתובעת פיצוי בסך של 150,000 ₪ בגין הנזק הלא ממוני – כאב וסבל.

הפסד השתכרות לעבר ולעתיד כולל הפסד תנאים סוציאליים ופנסיה

התובעת טוענת להפסד בגין ראש נזק זה בסך : 2,283,591 ₪ ואילו הנתבעות טוענות כי התובעת אינה זכאית למאומה בראש נזק זה, בציינם כי התובעת לא עבדה כלל מאוקטובר 2009-ינואר 2011. מאחר והתאונה קרתה ב 21.2.2010, אינני סבור כי ניתן לזקוף לרעתה של התובעת את עובדת היותה "מחוסרת עבודה" במועד התאונה, מאחר וידוע הוא כי אנשים מחליפים מקומות עבודה, לוקחים "פסק זמן" ואף משנים קריירות. בעקבות התאונה, היתה התובעת שרויה במצב רפואי ונפשי שהביאו לאי כשירותה ואי יכולתה לתפקד כראוי ובהתאם לכך ניתנו לה אישורי אי כושר לתקופה של כ- 4 חודשים. יחד עם זאת, למרות טענותיה של התובעת כי בשל האירוע והקשיים התפקודיים בגינו, נאלצה להחליף מקום עבודה ולהסב מקצועה, אינני סבור כי יש לשפות את התובעת בגין הוצאות ההסבה וממילא גם תחום זה אינו מאופיין בעבודה בישיבה רוב הזמן.

בנסיבות העניין, סבורני כי יש להעריך את הפיצוי בגין ראש נזק זה על דרך האומדן (ראו ע"א 525/74 אסבסטוס וכימיקלים חברה בע"מ נ' פזגז חברה לשווק בע"מ (10.07.76) וכן ע"א 801/89 אהרון כהן נ' יוסף שבאם, מו (2) [18/03/1992] וכן ד. קציר בספרו "פיצויים

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

בס"ד

**ת"א 13598-06-12 א ואח' נ' סנו מפעלי ברונוס בע"מ ואח'
כב' השופט בכיר מנחם (מריו) קליין**

בשל נזקי גוף" מהדורה רביעית בעמ' 857-858), וצודקת ההגנה שהפיצוי חייב להיות גלובלי, אך הסכום שהציעה נמוך ולא מקובל. על כן אני פוסק לתובעת פיצוי גלובלי עבור הפסד השתכרות בעבר ופגיעה בכושר ההשתכרות לעתיד (לרבות הפסדי פנסיה) בסך 150,000 ₪.

עזרת הזולת, הוצאות רפואיות והוצאות נסיעה עבר ועתיד

עזרת הזולת התובעת העמידה את נזקיה בגין ראש נזק זה על סך של 150,000 ₪. ב"כ הנתבעת טוען כי מאחר והתובעת לא הרימה את נטל הראיה המוטל עליה להוכיח ראש נזק זה הרי שאין לפצותו בגין ראש נזק זה כלל, והציע לפצותה ב 2,000 ₪ לפני משורת הדין. ככל שמדובר לעבר, אנו עוסקים בנזק מיוחד אשר יש להוכיחו בראיות של ממש (ע"א 327/81 ברמלי נ' חפוז פ"ד לח(3) 588, 580, ע"א 524/74 אסבסטוס נ' פזגז פ"ד ל(3) 281,285; ע"א 355/80 אנסימוב בע"מ נ' מלון טירת בת שבע פ"ד לה(2) 809,800). אולם על פי ההלכה הפסוקה הרי די אם הצביעה התובעת על קיומו של נזק כדי שתזכה בפיצוי, ודי באפשרות להעריך את שיעור הנזק מתוך העדויות כדי שאפשר יהיה להעניק פיצוי גלובלי, (ראה; קציר, פיצויים בשל נזק גוף עמ' 587 – 590) לדידי ולאחר שעברתי בעיון על המסמכים המצורפים לתיק בית המשפט, אני סבור כי אי אפשר להתעלם ממצבה הרפואי והתפקודי של התובעת לאחר האירוע על כן לטעמי יש מקום לפיצוי התובעת, בגין ראש נזק זה בסכום גלובלי לעבר ולעתיד בסך 25,000 ₪.

סה"כ פיצוי לפני ניכוי:

נזק לא ממוני – כאב וסבל :	150,000 ₪.
הפסדי השתכרות עבר ועתיד :	150,000 ₪
עזרת הזולת, הוצאות רפואיות והוצאות נסיעה עבר ועתיד :	<u>25,000 ₪</u>
	325,000 ₪

מסך הפיצוי שנקבע, יש לנכות 25% בגין אשם תורם.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

בס"ד

ת"א 13598-06-12 ואח' נ' סנו מפעלי ברונוס בע"מ ואח'
כב' השופט בכיר מנחם (מריו) קליין

אשר כל כן הנני מחייב את הנתבעות 1-6 לשלם לתובעת את הסכומים עפ"י החלוקה
הבאה :

נתבעות 1-2 ישלמו לתובעת 20% מסך הפיצוי שנקבע.

נתבעות 3-4 ישלמו לתובעת 30% מסך הפיצוי שנקבע.

נתבעת 5 תשלם לתובעת 35% מסך הפיצוי שנקבע.

נתבעת 6 תשלם לתובעת 15% מסך הפיצוי שנקבע.

כמו כן הנתבעות, ישלמו לתובעת הוצאות המשפט (באופן יחסי בהתאם לחלוקה דלעיל) וכן
שכ"ט עו"ד בשיעור 23.4%.

משחילקתי את האחריות בין הנתבעות שהן גם צדדי ג' ולא מצאתי עילה של ממש להעביר
את הנטל שהוטל על מי מהנתבעות לכתפי מי מצדדי ג' במלואו, הנני רואה לנכון לדחות את
הודעות צד ג', ללא צו להוצאות.

המזכירות תשלח פסק דין זה בדואר רשום לצדדים.

ניתן היום, כ' תמוז תשע"ט, 23 יולי 2019, בהעדר הצדדים.

מנחם (מריו) קליין, שופט בכיר